

■W

4 %

V\$

Dan Brovvn

Ari glas & Demons

Copyright © 2000. by Dan Brovvn

Copyright © 2003. za srpsko izdanje by SOLARIS

Den Braun

ANĐELI

I

DEMONI

Sa engleskog preveo
Nemanja Jovanov

0

solaris
Novi Sad, 2004.

IZJAVE ZAHVALNOSTI

Dugujem zahvalnost Emili Bestler, Džejsonu Kaufmanu, Benu KaplarM i svima u *Pocket Books*, zbog njihove vere u ovaj projekat. :

Svome prijatelju i agentu, Džejku Elvelu, za njegov entuzijazam i neumoran trud.

Legendarnom Džordžu Vizeru, što me je ubedio da pišem romane.

Mom dragom prijatelju Irvu Sitleru, što je omogućio moju audijenciju kod pape i pristup u delove Vatikana koje je malo njih ikada imalo priliku da vidi, čineći moj boravak u Rimu nezaboravnim.

Jednom od najgenijalnijih i najtalentovanijih živih umetnika, Džonu Lengdonu, koji se briljantno suočio sa nemogućim izazovom i stvorio ambigrame za ovaj roman.

Stenu Plentonu, glavnom bibliotekaru na Ohajo Čilikoti univerzitetu, koji je bio moj najvažniji izvor za bezbroj tema.

Silviji Kavacini, što je bila toliko ljubazna da mi pokaže tajni *Passetto*.

I najboljim roditeljima koje jedno dete može imati, Diku i Koni Braun... za sve.

Takođe zahvaljujem CERN-u, Henriju Beketu, Bretu Troteru, Pontifskoj akademiji nauka, institutu Brukhejven, FermiLeb biblioteci, Olgi Vizer, Donu Ulšu sa Instituta za nacionalnu bezbednost, Karolini H. Tompson sa Velškog univerziteta, Ketrin Gerhard i Omaru Al Kindiju, Džonu Pajku i Federaciji američkih naučnika, Hajmlihu Vizerholderu, Korini i Dejvisu Hemondu, Aizaz Aliju, Projektu Galilej Rajs univerziteta, Džuliji Lin i Čarliju Rajanu iz *Mockingbird Picturesa*, Geriju Goldstinu, Dejvu (Vilasu) Arnoldu i Endri Krofod, *Global Fraternal Networku*, Akademskoj biblioteci Filips Ekseter, Džimu Beringtonu, Džonu Maj eru, izvanredno oštrom oku Mergi Vočel, alt.masonic.members, Alanu Vuliju, postavci vatikanskih kanona Kon-

rrrocn0 KIV>ls r"trofs-c" T 171 K omol "°>>»-<"» J o rra>nr°-i % 1 K omol 1 ■#<"* ll-rv1°-»B A vnn All

Vatikanskom muzeju, Aldu Bađiju, Nou Alirezi, Herijet Voker, Carlsu Teriju, *Micron Electronicsu*, Mindi Houman, Nensi i Diku Kertinu, Tomasu D. Nodou, *NuvoMedia* i *Rocket E-booksu*, Frenku i Silviji Kenedi, Odboru za turizam grada Rima, maestru Gregoriju Braunu, Val Braun, Verneru Brendesu, Polu Krupinu u *Direct Contactu*, Polu Starku, Tomu Kingu u *Computalk Networku*, Sendi i Džeriju Nolanu, veb guruu Lindi Džordž, Nacionalnoj akademiji umetnosti u Rimu, fizičaru i kolegi piscu Štivu Hou, Robertu Vestonu, *Water Street Bookstoreu* u Ekseteru, Nju Hempšir i Vatikanskom opservatorijumu.

*****

ČINJENICE

Najveće svetsko naučno istraživačko postrojenje - švajcarski *Conseil Européen pour la Recherche Nucleaire (CERN)* - nedavno je uspelo da stvori prve čestice antimaterije. Antimaterija je identična fizičkoj materiji, osim što se sastoji od čestica čiji su električni naboji *suprotni* od onih u normalnoj materiji.

Antimaterija je najmoćniji izvor energije poznat čoveku. Ona oslobađa energiju sa efikasnošću od 100 procenata (nuklearna fisija ima efikasnost od 1,5 procenata). Antimaterija ne stvara zagađenje ni radijaciju ijedna kap bi mogla snabdevati Njujork strujom čitav jedan dan.

Postoji, međutim, jedna začkoljica...

Antimaterija je veoma nestabilna. EksploDIRA kada dođe u dodir sa bilo čime... čak i sa vazduhom. Jedan gram antimaterije sadrži energiju nuklearne bombe od 20 kilotona -jačinu bombe koja je bačena na Hirošimu.

Sve doskora, antimaterija je stvarana samo u veoma malim količinama (samo nekoliko atoma odjednom). Ali CERN je sada napravio prodor sa svojim novim deceleratorom antiprotona - naprednim pogonom za proizvodnju antimaterije, koji će biti u stanju da stvori antimateriju u mnogo većim količinama.

Javlja se pitanje: da li će ova izuzetno zapaljiva supstanca spasiti svet, ili će biti upotrebljena za stvaranje najsmrtonosnijeg oružja ikada napravljenog?

07/20/2023 10:40:00 AM
C:\VA\AV%\■■\■■. ■. U
r; ; j f^!\
, | '
-1...■■■■/ilui{

BELEŠKA AUTORA

S

va spomenuta umetnička dela, grobnice, tuneli i arhitektura u Rimu su potpuno stvarni (kao i mesta na kojima se nalaze). Mogu se videti i danas.

Bratstvo iluminataje takođe stvarno.

4.11

I?.....-V

MODERNI RIM

[arija

Crkva
Santa Marija
dela Vitorija

\;^.
^^
»*

VATIKAN

1	Bazilika sv. Petra	6	Vatikanski muzej	11	Dvorište Belvedere
2	Trg sv. Petra	7	Sedište švaj carske garde	12	Glavna pošta
3	Sikstinska kapela	8	Sletalište za helikoptere	13	Papina dvorana za primanja
4	Dvorište Bordžija	9	Vrtovi	14	Guvemerska palata
5	Papina kancelarija	10	<i>Passetto</i>		

PROLOG

Fizičar Leonardo Vetra je mogao osetiti smrad spaljenog mesa i znao je daje njegovo. Sa užasom je zurio u mračnu figuru koja se nadvijala nad njim. "Sta hoćete od mene?"

"*La chiave*", odgovori škripavi glas. "Lozinku."

"Ali... ja ne..."

Uljez se ponovo nagnu napred, zarivajući do beline usijani predmet dublje u Vetrine grudi. Čulo se šištanje pečenog mesa.

Vetra kriknu u agoniji. "*Ne* postoji lozinka!" Oseti kako klizi prema ne-
svestici.

Prilika sevnu očima. "*Ne avevo paura*. Plašio sam se toga."

Vetra se borio da ostane pri svesti, ali tama gaje obuzimala. Njegova jedina uteha je bila u tome što je znao da se njegov napadač nikada neće dočepati onoga po čega je došao. Međutim, trenutak kasnije, prilika je izvadila sečivo i približila ga Vetrinom licu. Sečivo je lebdelo. Pažljivo. Hirurški precizno.

"Za ljubav božiju!" vrisnuo je Vetra. Ali bilo je prekasno.

uAn

$u'; - 'f'v'U \quad ..; ; \blacksquare: -$

"Skinuo sam ga sa mreže. Sa sajta o vašoj knjizi."

Lengdon se namrstio. Bio je prokleta siguran da na sajtu njegove knjige nema njegovog kućnog broja. Covek je očigledno lagao.

"Moram da se vidim sa vama", insistirao je glas. "Platiću vam dobro."

Sada je Lengdon bio besan. "Žao mi je, ali ja stvarno..."

"Ako krenete odmah, možete biti ovde do..."

"Ne idem ja nikuda! Sada je pet ujutru!" Lengdon spusti slušalicu i sruši se na krevet. Zatvorio je oči i pokušao ponovo da zaspi. Bilo je uzalud. San mu se urezao u misli. Nevoljno je obukao ogrtač i sišao dole.

Robert Lengdon je bos lutao kroz svoju praznu viktorijansku kuću u Massachusettsu, noseći sa sobom ritualni lek protiv nesanice - solju vrućeg *nesl kvika*. Aprilski mesec je sijao kroz prozore okrenute prema zalivu i igrao po orijentalnim tepisima. Lengdonove kolege su se često šalile kako njegova kuća više liči na antropološki muzej nego na dom. Police su bile pretrpane religijskim predmetima iz celog sveta - *ekuaba* iz Gane, zlatni krst iz Španije, kiklanski¹ idol sa Egejskog mora, pa čak i retki pleteni *boccus* sa Bornea, ratnički simbol večite mladosti.

Dok je Lengdon sedeo na mesinganom mahariši sanduku i uživao u toplini čokoladnog mleka, ugledao je svoj odraz na prozorskom staklu. Lik je bio iskrivljen i bled... poput duha. *Ostarelog duha*, pomislio je, surovo se podsećajući daje njegov mladalački duh živeo u smrtnoj školjci.

Iako nije bio naročito privlačan u klasičnom smislu, četrdesetpetogodišnji Lengdon je imao ono što su njegove kolegice opisivale kao "eruditsku" privlačnost - pramenove sedih u gustoj smeđoj kosi, prodorne plave oči, dubok, osvajajući glas i snažan, bezbrižan osmeh univerzitetskog sportiste. Ronilac u prvom timu srednje škole i fakulteta, Lengdon je još uvek imao telo plivača, zategnutu, dvometrašku građu, koju je budno održavao sa pedeset dužina dnevno u univerzitetskom bazenu.

Prijatelji su Lengdona uvek posmatrali kao neku vrstu zagonetke - čoveka zarobljenog između vekova. Vikendom se mogao videti kako seta po dvorištu Univerziteta, raspravljajući o kompjuterskoj grafici ili istoriji religije sa studentima; sledeći put bi ga videli u odelu od tvida i šarenom prsluku, na fotografiji objavljenoj na stranicama elitnog magazina o umetnosti, snimljenoj na otvaranju muzeja na kojem su ga zamolili da govori.

Iako je bio strog predavač koji je verovao u čvrstu disciplinu, Lengdon je bio voljan da se upusti u ono stoje nazivao "izgubljenom umetnošću dobre, čiste zabave". Uživao je u rekreaciji sa zaraznim fanatizmom koji mu je doneo bratsko prihvatanje među studentima. Njegov nadimak na kampusu -
¹ Kiklade, mula grupa ostrva u Egejskom moru, poznati po veoma razvijenoj kulturi u periodu od .1200. do 2000. godine pre n.e. (prirn, prev.),

"Delfin" - imao je veze sa njegovom prijatnom prirodom ali i legendarnom Sposobnošću da zaroni u bazen i nadigra čitav protivnički tim u partiji podvodnog poloa.

Dok je Lengdon sedeo sam, odsutno zureći u tamu, tišina njegovog doma je ponovo prekinuta, ovoga puta zvonjavom kućnog faksa. Previše iscrpljen da bi se iznervirao, Lengdon se umorno nasmejao.

Božji ljudi, pomislio je. Dve hiljade godina čekanja na Mesiju i još uvek su uporni kao sam đavo.

Umorno je odneo praznu solju u kuhinju i polako se odšetao do radne sobe obložene hrastovinom. Pristigli faks je ležao na stolu. Uzdahnuo je, podigao parče papira i pogledao ga.

Istog trenutka ga obuze nalet mučnine.

Na stranici se nalazila slika ljudskog lesa. Telo je bilo golo a glava potpuno okrenuta unazad. Na grudima žrtve videla se užasna opekotina. Covek je bio žigosan... obeležen jednom rečju. Tu reč je Lengdon dobro poznao. Veoma dobro. Zurio je u kitnjasta slova sa nevericom.

"Iluminati", promućao je, dok mu je srce lupalo. *To ne može biti... .!)*

Usporenim pokretima, uplašen od onoga što bi mogao da vidi, Lengdon je okrenuo faks za 180 stepeni. Pogledao je reč naopačke.

Istog trenutka ostade bez daha. Osećao se kao da ga je udario kamion.

Jedva u stanju da poveruje svojim očima, ponovo je okrenuo faks, čitajući žig sa prave strane i ponovo naopačke.

"Iluminati", prošaptao je.

Ošamućen, Lengdon se sruši u stolicu. Na trenutak je sedeo u potpunom zaprepašćenju. Tada je trepćuća crvena lampica na faks-mašini privukla njegov pogled. Ko god daje poslao ovaj faks, još uvek je bio na vezi... čekajući da razgovara sa njim. Lengdon je dugo posmatrao trepćuće svetlo.

Onda je drhtavom rukom podigao slušalicu.

I

) Tesam li sada privukao vašu pažnju?" reče glas kada se Lengdon konačno J javio.

"Da, gospodine, možete biti sigurni da jeste. Hoćete li da objasnite ovo?"

"Već sam pokušao da vam kažem." Glas je bio krut, mehanički. "Ja sam fizičar. Vodim istraživačko postrojenje. Desilo se ubistvo. Videli ste telo."

"Kako ste me pronašli?" Lengdon je jedva mogao da se skoncentriše. U glavi mu je tutnjalo od prizora sa faksa.

"Već sam vam rekao. Sa mreže. Sajt vaše knjige, *Umetnost iluminata*."

Lengdon pokušava da se sabere. Njegova knjiga je bila skoro nepoznata u širim literarnim krugovima, ali je našla mnogo sledbenika na mreži. Ipak, čovekova tvrdnja nije imala smisla. "Na stranici nema kontakt informacija", usprotivio se Lengdon. "Siguran sam u to."

"Ovde u laboratoriji imam ljude koji su veoma vestni u izvlačenju informacija o korisnicima sa mreže."

Lengdon je bio skeptičan. "Zvuči mi kao da vaša laboratorija zna *mnogo toga* o mreži."

"I trebalo bi", čovek mu uzvraća. "Mi smo je *izmislili*."

Nešto u tom glasu je reklo Lengdonu da se ne šali.

"Moram vas videti", insistirao je glas. "Ovo nije stvar o kojoj možemo pričati preko telefona. Moja laboratorija je na samo sat vremena leta od Bostona."

Lengdon je stajao na bledom svetlu svoje radne sobe i proučavao faks.

Slika je bila neodoljiva i verovatno je predstavljala epigrafsko otkriće veka, deceniju njegovog istraživanja potvrđenu jednim simbolom.

"Hitno je", navaljivao je glas.

Lengdonov pogled je bio prikovan za žig. *Illuminati*, čitao je opet i opet.

Njegov rad se oduvek zasnivao na simboličkom ekvivalentu fosila - prastarim dokumentima i istorijskim glasinama - ali slika pred njim je napravljena danas. U sadašnjosti. Osećao se kao paleontolog koji se našao licem u lice sa živim dinosaurom.

"Uzeo sam tu slobodu da pošaljem avion po vas", reče glas. "Biće u Bostonu za dvadeset minuta."

Lengdon oseti da mu se usta suše. *Sat leta...*

"Molim vas oprostite mi zbog moje drskosti", reče glas. "Potrebni ste mi ovde."

Lengdon je ponovo pogledao faks - prastari mit potvrđen crno-belom fotografijom. Implikacije su bile zastrašujuće. Odsutno se zagledao kroz prozor pivn /iilivu. Prvi nagoveštaji /ore su se probijali kroz grane breza u

njegovom dvorištu, ali je panorama ovog jutra izgledala nekako drugačije. Dok gaje obuzimala čudna kombinacija straha i uzbuđenja, Lengdon je shvatio da nema izbora.

"Pobedili ste", reče. "Gde da se ukrcam na avion?"

Hiljade milja odatle, dva čoveka su se sastala. Odaja je bila mračna. Srednjovekovna. Od kamena.

"*Benvenuto*", reče vođa. Sedeo je u senci, skriven od pogleda. "Jesi li bio uspešan?"

"5/", odgovori mračna prilika. "*Perfectamente.*" Reci behu tvrde poput kamenih zidova.

"I neće biti nikakve sumnje u to koje odgovoran?"

"Nikakve."

"Izvršno. Imaš li ono što sam tražio?"

Ubičine oči zablistашe, crne poput nafte. Izvadio je teški elektronski uređaj i spustio ga na sto.

Čovek u senci je delovao zadovoljno. "Dobro si to obavio."

"Čast je služiti bratstvu", reče ubica.

"Faza dva počinje uskoro. Odmori se. Noćas ćemo izmeniti svet."

)) 0 aab 900S" Roberta Lengdona izlete iz tunela Kalahan i nađe se na istočnoj strani bostonske luke pored ulaza na aerodrom Logan. Proverivši uputstva, pronašao je aerodromski put i skrenuo levo pored stare zgrade Istočne aviokompanije. Tri stotine metara niz prilaznu stazu u tami se nazirao hangar. Na njemu je bila ispisana velika brojka 4. Zaustavio se na parkingu i izašao iz auta.

Čovek okruglog lica u plavoj letačkoj uniformi se pojavi iza ugla zgrade.

"Robert Lengdon?" pozvao je. Glas je zvučao prijateljski. Imao je akcenat koji Lengdon nije mogao nigde da smesti.

"To sam ja", reče Lengdon, zaključavajući auto.

"Savršen tajming", reče čovek. "Upravo sam sleteo. Pođite za mnom, molim vas."

Dok su obilazili oko zgrade, Lengdon oseti napetost. Nije bio naviknut na misteriozne telefonske pozive i tajne sastanke sa strancima. Ne znajući šta da očekuje, obukao je uobičajenu garderobu za predavanja ■- pamučne pantalone, džemper i sako od tvida. Dok su hodali, razmišljao je o faksu koji se nalazio u njegovom džepu od sakoa, još uvek ne uspevajuci da poveruje u ono što je prikazivao.

Pilot je izgleda osenio Lengdonovu nervozu. "Da vam letenje možda ne predstavlja problem, gospodine?"

"Nikako", odgovori Lengdon. *Žigosani leševi mi predstavljaju problem.*

Letenje mogu da podnesem.

Covek je vodio Lengdona oko hangara. Obišli su ugao i našli se na pisti.

Lengdon se zaustavio upola koraka i zablenu u letelicu parkiranu na asfaltu.

"Vozićemo se u *tome*?"

Covek se iskezio. "Sviđa vam se?"

Lengdon je nekoliko trenutaka zurio. "Da li mi se sviđa? Staje, kog đavola, to?"

Letelica pred njima je bila ogromna. Neodređeno je podsećala na "spejs šatl", osim što je gornji deo bio odsečen i savršeno ravan. Tako parkirana na pisti, ličila je na džinovski klin. Lengdonov prvi utisak je bio da sigurno sanja. Vozilo je izgledalo sposobno za letenje koliko i "bjuik". Krila praktično nije ni bilo - samo dva zdepasta peraja na zadnjem delu trupa. Iz krmenog dela se izdizao par krilaca. Ostatak aviona je bio sam trup - oko 60 metara od početka do kraja - bez prozora, bez ičega osim glatke površine.

"Dve stotine pedeset hiljada kilograma sa punim rezervoarom", objašnjavao je pilot, poput oca koji se hvali novorođenim detetom. "Pokreće ga tečni hidrogen. Trup je titanijumski kalup sa silikonskim vlaknima. Postiže odnos potiska/težine od 20:1; većina mlažnjaka postiže 7:1. Direktor mora da se žestoko žuri da se vidi sa vama. Obično ne šalje velikog dečka."

"Ova stvar *leti*?" reče Lengdon.

Pilot se nasmešio. "O, da." Poveo je Lengdona preko asfalta do aviona.

"Znam, izgleda pomalo začuđujuće, ali bolje bi vam bilo da se naviknete. Za pet godina, sve što ćete videti su ove bebice - PLVB - putničke letelice velike brzine. Naša laboratorija je prva koja je dobila jednu."

Mora daje to jedna đavolski važna laboratorija, pomisli Lengdon.

"Ovo je prototip 'boinga X-33'" nastavio je pilot, "Ali postoji još deset drugih - prototip Nacionalnog vazduhoplovstva, Rusi imaju Skramdžet, Englezi HOTOL. Budućnost je stigla, samo joj je potrebno malo vremena da se probije do javnog sektora. Možete se oprostiti sa konvencionalnim avionima."

Lengdon je oprezno odmerio letelicu. "Mislim da su mi draži konvencionalni avioni."

Pilot gaje usmerio uz stepenice. "Ovuda molim vas, g. Lengdon. Pazite gde stajete."

Nekoliko minuta kasnije, Lengdon je sedeo u praznoj kabini. Pilot mu pomože da se veže u prvom redu i nestade u prednjem delu letelice. Sama kabina je zapanjujuće ličila na unutrašnjost velikog putničkog aviona. Jedina razlika je bila u tome što nije imala prozore, a to je smetalo Lengdonu. Celog života ga je proganjao blagi oblik klaustrofobije - posledica incidenta iz detinjstva kojeg nikad nije sasvim preboleo.

Lengdonova averzija prema zatvorenom prostoru ga nije ni na koji način sputavala, ali gaje oduvek frustrirala. Manifestovala se na suptilne načine. Izbegavao je sportove u zatvorenom, poput reketbola ili skvoša i drage volje je platio rrialo bogatstvo za svoju prostranu viktorijansku kuću sa visokom tavanicom, iako mu je na raspolaganju bio pristupačan smeštaj za profesore univerziteta. Lengdon je često sumnjao daje njegovu sklonost ka umetnosti, koja se razvila još dok je bio dečak, poticala od ljubavi prema otvorenom prostoru muzeja.

Motori pod njim su zagrmeli, šaljući duboki drhtaj kroz trup. Lengdon je progutao knedlu i čekao. Osetio je kako se avion pokrenuo. Iznad glave je začuo tihi muziku.

Telefon na zidu pored njega je dvaput zapištao. Lengdon je podigao slušalicu.

"Halo?"

"Da li ste se udobno smestili, g. Lengdon?"

"Naravno da nisam."

"Samo se opustite. Bićemo tamo za jedan sat."

"A gde se tačno nalazi *tamo*?" upita Lengdon, shvativši da nema pojma kuda ide.

"Ženeva", odgovori pilot, turirajući motore. "Laboratorija je u Ženevi."

"Ženeva", ponovi Lengdon, osećajući se malo bolje. "Sever države Njujork. Čak imam i rodbinu blizu jezera Seneka. Nisam znao da u Ženevi postoji laboratorija za fiziku."

Pilot se nasmejao. " Ne Ženeva u *Njujorku*, g. Lengdon. Ženeva u *Svajcarskoj*."

Trebao mu je trenutak da shvati. "Svajcarska?" Lengdon oseti da mu se ubrzava puls. "Učinilo mi se da ste rekli daje laboratorija na sat leta!"

"I jeste, g. Lengdon." Pilot se zakikota. "Ovaj avion postiže petnaest maha."

Na prepunoj evropskoj ulici, ubica se probijao kroz gužvu. Bio je to snažan čovek. Mračan i moćan. Neočekivano okretan. Mišići su mu još uvek bili stegnuti od uzbuđenja zbog proteklog sastanka.

Prošlo je dobro, rekao je sebi. Iako mu poslodavac nije otkrio svoj identitet, ubica se osećao počastvovano u njegovom prisustvu. *Da li je stvarno prošlo samo petnaest dana od kako gaje čovek u senci prvi put kontaktirao?*

Ubica se još uvek sećao svake reci tog razgovora...

"Moje ime je Janus", rekao je glas. "Mi smo na neki način srodne duše. Imamo zajedničkog neprijatelja. Čujem da su tvoje usluge na prodaju."

"Zavisi od toga koga predstavljate", odgovorio je ubica.

Glas mu je rekao.

"Je li to nekakva šala?"

"Vidim da ste čuli za nas", odgovorio je glas.

"Naravno. Bratstvo je legendarno."

"A ipak sumnjate u moju verodostojnost."

"Svi znaju da su braća zauvek nestala."

"Izvrstan trik. Najopasniji neprijatelj je onaj kojeg se niko ne boji."

Ubica je bio skeptičan. "Bratstvo je opstalo?"

"Skrivenije nego ikad. Naš uticaj je prodro u sve oko vas... čak i u svetu tvrđavu našeg najvećeg neprijatelja."

"Nemoguće. Oni su neranjivi."

"Naše ruke su duge."

"Ničije ruke nisu toliko duge."

"Ubrzo ćete poverovati u to. Neporeciva demonstracija moći bratstva je već izvedena. Akt izdajstva kao dokaz."

"Šta ste uradili?"

Glas mu je rekao.

Ubičine oči su se raširile. "Nemoguć zadatak."

Sledećeg dana je u novinama širom sveta osvanuo isti naslov. Ubica je postao sledbenik.

Sada, petnaest dana kasnije, ubičina vera se učvrstila izvan svake sumnje.

Bratstvo je opstalo, pomislio je. *Noćas će pokazati veličinu svoje moći.*

Dok se probijao kroz ulice, njegove crne oči su blistale slutnjom. Jedno od najtajanstvenijih i najstrašnijih društava koje je ikada postojalo je zatražilo njegove usluge. *Napravili su mudar izbor*, pomislio je. Njegova reputacija u pogledu tajnovitosti je nadmašena samo pričama o njegovoj ubojitosti.

Do sada ih je plemenito služio. Obavio je ubistvo i doneo predmet Janusu, kao što je ovaj i tražio. Sada je bilo na Janusu da iskoristi svoju moć kako bi obezbedio postavljanje predmeta...

Postavljanje.

Ubica se pitao na koji bi način Janus uopšte mogao da izvede taj zastrašujući zadatak. Covek je očigledno imao veze iznutra. Činilo se da uticaj bratstva ne poznaje granice.

Janus, mislio je ubica. *Lažno ime, očigledno.* Pitao se da li je ono upućivalo na rimskog boga sa dva lica... ili na Saturnov mesec? Nije bilo nikakve razlike. Janus je imao nezamislivu moć. To je dokazao izvan svake sumnje. Dok je ubica hodao, zamišljao je kako ga njegovi preci posmatraju sa smeškom. Danas je vodio *njihovu* bitku, borio se protiv istog neprijatelja protiv koga su se oni godinama borili, još od jedanaestog veka...

Njegovi preci su stvorili malu ali smrtonosnu vojsku da bi se odbranili. Njeni vojnici su se širom zemlje pročuli kao zaštitnici - vesti dželati koji su lutali okolinom likvidirajući svakog neprijatelja na koga bi naišli. Bili su poznati ne samo po brutalnim ubistvima, već i po tome što su proslavljali svoje pobeđe tako što su padali u omamljenost izazvanu drogom. Njihova omiljena droga je bila snažan opijat koji su zvali *hašiš*.

Kako se njihova slava širila, ovi smrtonosni ljudi su se pročuli po jednom imenu - *hašašini* - bukvalno "sledbenici hašiša". Ime *hašašin* je postalo sinonim za smrt na skoro svakom jeziku na svetu. Ta reč se danas još uvek upotrebljava, čak i u modernom engleskom jeziku... ali, baš kao i umetnost ubijanja, reč je evoluirala.

Sada se izgovara *asasin*.

V

Šezdeset četiri minuta je prošlo kada je Robert Lengdon, u neverici i sa blagom mučninom, sišao niz stepenice na suncem obasjanu pistu. Malo jači povetarac se igrao reverima njegovog sako od tvida. Otvoreni prostor je izgledao sjajno. Žmirkao je prema bujnoj zelenoj dolini koja se sa svih strana uzdizala prema snegom pokrivenim vrhovima.

Mora da sanjam, reče sebi. Svakog trenutka ću se probuditi.

"Dobrodošli u Švajcarsku", reče pilot, nadvikujući se sa tutnjavom zamagljenih HEDM motora X-33 koji su usporavali iza njih.

Lengdon je pogledao na sat. Na njemu je bilo 7:07 ujutro.

"Upravo ste prošli šest vremenskih zona", objasni pilot. "Ovde je malo posle jedan popodne."

Lengdon podesi sat.

"Kako seosećate?"

Protrljao je stomak. "Kao da sam jeo stiropor."

Pilot klimnu glavom. "Visinska bolest. Bili smo na dvadeset hiljada metara. Tamo ste trideset posto lakši. Sreća što smo samo preletali okean. Da smo išli za Tokio, podigao bi nas skroz gore - na stotinu milja. E, od *toga* bi vam se prevrnuo stomak."

Lengdon je slabašno klimnuo glavom i smatrao se srećnim. Sve u svemu, let kao let. Osim ubrzanja tokom poletanja koje je mrvilo kosti, putovanje je proteklo uobičajeno - uz koju blagu turbulenciju i nekoliko promena pritiska dok su se penjali, ali ni sa čim što bi ukazalo na to da su leteli ošamućujućom brzinom od 11.000 milja na sat.

Grupica tehničara se rastrčala po pisti da se pobrine za X-33. Pilot je otpratio Lengdona do crnog "pežoa" sedan koji se nalazio na parkiralištu kraj kontrolnog tornja. Nekoliko trenutaka kasnije, jurili su niz asfaltirani put koji se pružao preko doline. U daljini su se nazirale zgrade. Travnata polja su promicala pored kola kao u izmaglici.

Lengdon je u neverici posmatrao kako pilot tera brzinometar do 170 kilometara na čas - više od 100 milja na sat. *Staje to sa ovim tipom i brzinom?* pitao se.

"Pet kilometara do laboratorije", reče pilot. "Bićemo tamo za dva minuta."

Lengdon je uzalud tragao za sigurnosnim pojasom. *Zašto ne bi za tri, a da stignemo živi?*

Auto je jurio dalje.

"Volite li Rebu?" upita pilot, nabijajući kasetu u kasetofon. :

Žena je počela da peva. "To je samo strah od usamljenosti..."

Ovde toga nema, pomisli Lengdon odsutno. Koleginice su ga često zavitlavale kako njegova kolekcija predmeta muzejske vrednosti nije bila ništa više od providnog pokušaja da ispuni praznu kuću, kuću za koju su tvrdili da bi joj prijalo prisustvo žene. Lengdon bi se na to uvek nasmešio, podsećajući ih da već ima tri ljubavi u svom životu — simnologiju, podvodni polo i samački život - a poslednji mu je pružao slobodu da putuje po svetu, spava do kasno kada god to želi i da uživa u tihim noćima kod kuće uz brendi i dobru knjigu.

"Ovo je poput malog grada", reče pilot, trгнуvši Lengdona iz sanjarenja.

"Ne samo laboratorije. Imamo supermarkete, bolnicu, čak i bioskop."

Lengdon odsutno klimnu glavom i pogleda prema gomili zgrada koje su se uzdizale pred njima.

"Štaviše", dodade pilot, "imamo i najveću mašinu na svetu."

"Stvarno?" Lengdon je pogledom pretraživao okolinu.

"Nećete je videti ovde, gospodine." Pilot se nasmešio. "Nalazi se šest spratova ispod /.

•;i,^ <v >v:

Lengdon nije imao vremena za nova pitanja. Pilot je bez upozorenja za-kočio. Kola su se zanela i zaustavila ispred blindirane stražarske kućice. Lengdon pročita znak ispred njih. SECURITE. ARRETEZ. Shvatajući gde se nalazi, iznenada oseti nalet panike. "Bože! Pa ja nisam poneo pasoš!" "Pasoši nisu neophodni", ubeđivao gaje pilot. "Imamo sporazum sa švajcarskom vladom."

Lengdon je zbunjeno posmatrao dok je pilot pružao čuvaru svoja dokumenta. Stražar ih je provukao kroz uređaj za elektronsku identifikaciju. Na mašini se upalilo zeleno svetlo.

"Ime putnika?"

; "Robert Lengdon", odgovori vozač.

i "Koga posećuje?"

• >,'

"Direktora."

Stražar podiže obrve. Okrenu se i proverio kompjuterski ispis, upoređujući ga sa podacima na ekranu kompjutera. Zatim se vrati do prozora. "Uživajte u boravku, g. Lengdon."

Kola su pojurila dalje, ubrzavajući narednih stotinak metara duž kružnog prilaza koji je vodio do glavnog ulaza postrojenja. Iznad njih se nadvijala pravougaona, ultramoderna građevina od stakla i čelika. Lengdon je bio zapanjen providnim izgledom zgrade. Oduvek je gajio ljubav prema arhitekturi. "Staklena katedrala", objasni mu pratilac.

"Crkva?"

"Ma kakvi. Crkva je jedina stvar koju *nemamo*. Jedina religija ovde je fizika. Hulite boga koliko hoćete", nasmeja se, "samo nemojte blatiti kvar-kove i mezone."

Lengdon je začuđeno sedeo dok je vozač okretao auto i zaustavljao ga ispred staklene zgrade. *Kvarkovi i mezoni? Nema carine? Avioni koji jure 15 maha? KO su dođavola ovi tipovi?* Gravirana granitna ploča pred zgradom mu je odgovorila na pitanje:

(CERN)

*Conseil Europeen pour la Recherche Nucleaire*²

"Nuklearna istraživanja?" upita Lengdon, prilično siguran da je dobro preveo.

Vozač mu nije odgovorio. Naginjao se napred, zauzet nameštanjem kasetofona. "Ovde izlazite. Direktor vas čeka na ovom ulazu."

Lengdon primeti čoveka u invalidskim kolicima koji je izlazio iz zgrade. Činilo se daje u ranim šezdesetim. Vitak i potpuno ćelav, krutog lica, nosio je beli laboratorijski mantil i skupe cipele, čvrsto oslonjene na postolja na

■ Kvropski siivcl y,n nuklearnu istraživanja (prim. prev.).

Den Braun

invalidskim kolicima. Čak i iz daljine, njegove oči su izgledale beživotno - poput dva siva kamena.

"Je li to on?" upita Lengdon.

Vozač podiže pogled. "Pa, nek sam..." Okrenu se i zloslutno nasmesi Lengdonu. "Mi o vuku..."

Lengdon izađe iz vozila, ne znajući šta da očekuje.

Covek u kolicima je ubrzao prema Lengdonu i pružio mu lepljivu ruku.

"G. Lengdon? Pričali smo telefonom. Moje ime je Maksimilijan Koler."

1

Maksimilijana Kolera, generalnog direktora CERN-a, iza leđa su zvali *Konig* - Kralj. Titula data više iz straha nego iz poštovanja prema figuri koja je vladala svojim kraljevstvom sa pokretnog trona. Iako gaje malo njih lično poznavalo, užasna priča o tome kako je bio osakaćen predstavljala je deo predanja u CERN-u i malo njih gaje krivilo zbog njegove gorčine... kao i zaklete posvećenosti čistoj nauci.

Lengdon se tek nekoliko trenutaka nalazio u Kolerovom prisustvu i već je osetio daje direktor jedan od onih ljudi koji su održavali distancu. Lengdon je shvatio da bukvalno trči kako bi održao tempo sa Kolerovim električnim invalidskim kolicima, dok su glatko jurila prema glavnom ulazu. Invalidska kolica nisu ličila ni na jedna koja je ranije video - bila su opremljena nizom električnih naprava, uključujući i telefon sa nekoliko linija, pejdžer, kompjuterski ekran, čak i malu, odvojivu kameru. Pokretni komandni centar kralja Kolera.

Lengdon gaje pratio kroz mehanička vrata u CERN-ov ogromni glavni hol. *Staklena katedrala*, razmišljao je Lengdon, podižući pogled prema nebesima.

Iznad njihovih glava, plavičasti stakleni krov je blistao na popodnevnom suncu, bacajući kroz vazduh zrakove geometrijskih oblika i dajući prostoriji veličanstven izgled. Uglaste senke su ličile na vene na belim, pločama obloženim zidovima i mermernom podu. Vazduh je mirisao čisto, sterilno. Šačica naučnika se žustro motala okolo, a njihovi koraci su odjekivali u rezonantnom prostoru.

"Ovuda, molim vas, g. Lengdon." Glas mu je zvučao skoro kompjuterizovano. Akcenat je bio krut i precizan, poput njegovih krutih crta lica. Koler se zakašljao i obrisao usta belom maramicom dok je fiksirao Lengdona svojim mrtvim, sivim očima. "Požurite, molim vas." Činilo se da njegova invalidska kolica lele po pločicama prekrivenom podu.

Lengdon gaje pratio pored bezbroj hodnika koji su se odvajali od glavnog atrijuma. Svaki hodnik je brujaao od aktivnosti. Naučnici koji bi ugledali Kolera su iznenađeno zurili, zagledajući Lengdona kao da se pitaju ko bi on mogao biti kada se nalazi u takvom društvu.

"Stidim se da priznam", usudi se Lengdon, pokušavajući da započne razgovor, "da nisam nikada čuo za CERN."

"To me ne iznenađuje", odgovori Koler. Kratki odgovor je zvučao surovo efikasno. "Većina Amerikanaca ne vidi Evropu na vrhu svetskog naučnog istraživanja. Posmatraju nas samo kao staromodan trgovački centar — čudan pogled na stvari ako razmislite o nacionalnostima ljudi poput Ajnštajna, Galileja i Njutna."

Lengdon nije bio siguran kako da odgovori. Izvadio je faks iz svog džepa.

"Ovaj čovek na fotografiji, možete li..."

Koler ga preseče pokretom ruke. "Molim vas. Ne ovde. Upravo vas vodim do njega." Ispružio je ruku. "Možda bih ja trebalo to da uzmem."

Lengdon mu predade faks i tiho nastavi da ga prati.

Koler oštro skrenu nalevo i uđe u široki hodnik ukrašen nagradama i pohvalnicama. Iznad ulaza je visila izuzetno velika ploča. Dok su prolazili, Lengdon uspori da pročita gravirani natpis na bronzi.

NAGRADA ARS ELEKTRONICA

Za kulturološka dostignuća u digitalnom dobu

Dodeljena Timu Bernersu Liju i CERN-u

za otkriće

SVETSKE MREŽE

Pa neka sam proklet, pomisli Lengdon, čitajući tekst. *Ovaj tip se nije šalio*. Lengdon je oduvek mislio o mreži kao o američkom izumu. Sa druge strane, znanje mu je bilo ograničeno na sajt za njegovu knjigu i povremeno surfovanje po Luvru ili El Pradu na starom mekintošu.

"Mreža je", reče Koler, ponovo kašljući i brišući usta, "nastala ovde kao sistem internih kompjuterskih sajtova. Omogućavala je naučnicima iz različitih odeljenja da međusobno dele svakodnevna otkrića. Naravno, čitav svet je pod utiskom daje mreža tehnologija Sjedinjenih Država."

Lengdon gaje pratio niz hodnik. "Zašto ne ispravite to?"

Koler slegnu ramenima, očigledno nezainteresovan. "Nebitna zabluda oko nebitne tehnologije. CERN je nešto mnogo veće od globalne kompjuterske veze. Naši naučnici stvaraju čuda skoro svakodnevno."

Lengdon upitno pogleda Kolera. "*Čuda?*" Reč "čudo" sigurno nije bila deo rečnika u harvardskoj istraživačkoj zgradi Ferčajld. *Čuda* su spadala u bogosloviju.

Den Braun

"Zvučite skeptično", reče Koler. "Mislio sam da ste religiozni simbolog. Zar ne verujete u čuda?"

"Neopredeljen sam po pitanju čuda", reče Lengdon. *Naročito onih koja se dešavaju u naučnim laboratorijama.*

"Možda su 'čuda' pogrešna reč. Samo sam pokušavao da govorim vašim jezikom."

"Mojim jezikom?" Lengdonu bi neprijatno. "Ne želim da vas razočaram, gospodine, ali ja se bavim religioznom *simbologijom* - ja sam akademik, a ne sveštenik."

Koler iznenada uspori i okrenu se, a pogled mu malo smekša. "Naravno. Baš glupo sa moje strane. Ne mora se imati rak da bi se proučavali njegovi simptomima."

Lengdon nikada nije čuo da neko stvari postavi na takav način.

Kada su produžili niz hodnik, Koler klimnu sa odobravanjem. "Čini mi se da ćemo se nas dvojica savršeno razumeti, g. Lengdon."

Lengdon je nekako sumnjao u to.

Dok su žurili dalje, Lengdon počeo da oseća kako tlo pred njima snažno podrhtava. Buka je postajala snažnija sa svakim korakom, odbijajući se od zidova. Činilo se da dolazi sa kraja hodnika pred njima.

"Staje to?" konačno upita Lengdon, vičući. Činilo mu se da se približavaju aktivnom vulkanu.

"Tunel za slobodan pad", odgovori Koler, a njegov šupalj glas je sekao vazduh bez napora. Nije pružio više nikakvo objašnjenje.

Lengdon nije pitao. Bio je iscrpljen, a Maksimilijan Koler nije delovao zainteresovano za osvajanje bilo kakvih nagrada za gostoprimstvo. Lengdon podseti sebe zašto se nalazio ovde. *Illuminati*. Pretpostavio je da se negde u ovom kolosalnom postrojenju nalazilo telo... telo žigosano simbolom zbog kojeg je upravo preleteo 3.000 milja.

Dok su se približavali kraju hodnika, tutnjava postade skoro zaglušujuća, vibrirala je kroz Lengdonove donove. Skrenuli su iza ugla i sa desne strane se pojavila platforma za posmatranje. Četiri otvora prekrivena debelim staklom su bila usađena u zakrivljeni zid, poput prozora na podmornici. Lengdon zastade i pogleda kroz jedan od otvora.

Profesor Lengdon je video mnogo čudnih stvari u svom životu, ali ovo je bila najčudnija. Zatreptao je nekoliko puta, pitajući se da li halucinira. Posmatrao je unutrašnjost ogromne kružne komore. Unutar komore, plutajući kao u bestežinskom stanju, bili su *ljudi*. Njih troje. Jedan od njih je mahnuo i napravio kolut unapred u vazduhu.

Moj bože, pomisli. Nalazim se u zemlji Oz.

Pod prostorije je bio načinjen od žičane mreže, poput džinovske ograde kokošineja. Ispod mreže se videla metalna mrlja ogromnog propelera.

"Tunel za slobodan pad", reče Koler, zastajući da ga sačeka. "Skokovi iz aviona u zatvorenom. Odlično deluje protiv stresa. To je vertikalni aerodinamički tunel."

Lengdon je zaprepašćeno posmatrao. Jedan od tri letaća, gojazna žena, približila se prozoru. Iako su je bacale vazdušne struje, iscerila se i Lengdonu pokazala palac okrenut prema gore. Lengdon se blago nasmešio i uzvraatio joj istim gestom, pitajući se da li zna da je to prastari simbol muške plodnosti.

Lengdon primeti da je krupna žena jedina nosila nešto što je izgledalo kao minijturni padobran. Parče tkanine se talasalo iznad nje poput igračke. "Za šta joj služi taj mali padobran?" Lengdon upita Koleru. "Sigurno nema više od jedne stope u prečniku."

"Trenje", reče Koler. "Smanjuje njenu aerodinamičnost, tako daje ventilator može podići." Ponovo je nastavio dalje niz hodnik. "Jedan kvadratni metar platna usporava telo koje pada za skoro dvadeset posto."

Lengdon bezizrazno klimnu glavom.

Ni u jednom trenutku nije pomislio da će mu kasnije te noći, u zemlji stotinama kilometara udaljenoj odatle, ova informacija spasiti život.

S

Kada su Koler i Lengdon izašli sa zadnje strane CERN-ovog glavnog kompleksa na blistavo švajcarsko sunce, Lengdonu se učini da je prebačen kući. Prizor pred njim je ličio na koledž Ajvi lige.

Travnata padina se spuštala naniže prema prostranoj ravnici, na kojoj su šumarci javorovih stabala okruživali puteljke i spavaonice od cigala. Pojedinci učenog izgleda su ulazili i izlazili iz zgrada. Kao da su želeli da naglase atmosferu koledža, dva dugokosa hipika su se dobacivala frizbijem, uživajući u Malerovoj *Četvrtoj simfoniji* koja je treštala sa prozora spavaonice. "Ovo su spavaonice za zaposlene", objašnjavao je Koler, dok je u svojim invalidskim kolicima ubrzavao stazom prema zgradama. "Ovde radi preko tri hiljade fizičara. CERN sam zapošljava više od polovine svetskih fizičara koji se bave subatomske česticama - najmoćnije umove na svetu - Nemce, Japance, Italijane, Holandane, koga god hoćete. Naši fizičari su predstavnici preko pet stotina univerziteta i šezdeset nacionalnosti."

Lengdon je bio zapanjen. "Kako se svi oni sporazumevaju?"

"Na engleskom, naravno. Univerzalnom jeziku nauke."

Lengdon je oduvek mislio da je *matematika* univerzalni jezik nauke, ali je bio previše umoran da bi se raspravljao. Poslušno je pratio Koleru.

Na pola puta do kraja staze, pored njih protrča mladić. Na majici mu je bila ispisana poruka: BEZ OUTA NEMA NAUKE!

Lengdon ga isprati zbunjenim pogledom. "Out?"

"Opšta ujedinjena teorija", pomogao mu je Koler. "Teorija svega."

"Shvatam", reče Lengdon, ne shvatajući ništa.

"Da li ste upoznati sa subatomskom fizikom, g. Lengdon?"

Lengdon sleže ramenima. "Upoznat sam sa opštom fizikom - padajuća tela, takve stvari." Godine iskustva sa skokovima u vodu su ga obdarile dubokim poštovanjem prema strahovitoj moći gravitacionog ubrzanja. "Subatomska fizika proučava atome, zar ne?"

Koler odmahnu glavom. "Atomi izgledaju poput planeta u poređenju sa onim čime se mi bavimo. Naša interesovanja leže unutar jezgra atoma - veličine desetihiljaditog dela atoma." Ponovo se zakašljao, zvučeći bolesno. "Muškarci i žene u CERN-u su ovde da bi pronašli odgovore na ista pitanja koja je čovek postavljao od nastanka vremena. Odakle smo došli? Od čega smo napravljeni?"

"A ti odgovori leže u laboratoriji za fiziku?"

"Zvučite iznenađeno."

"I jesam. Ta pitanja zvuče spiritualno."

"G. Lengdon, sva pitanja su nekada bila spiritualna. Još od početka vremena, spiritualnost i religija su služili da popune praznine koje nauka nije razumela. Izlazak i zalazak sunca je pripisivan *Heliosu* i vatrenoj kočiji. Zemljotresi i plimski talasi su bili izraz Posejdonovog besa. Nauka je u međuvremenu dokazala da su ti bogovi bili lažni idoli. Uskoro će svi bogovi biti razotkriveni kao lažni idoli. Nauka danas daje odgovore na skoro svako pitanje koje čovek može da postavi. Ostalo je još samo nekoliko pitanja, a ona su ezoterična. Odakle dolazimo? Šta radimo ovde? Šta je smisao života i univerzuma?"

Lengdon je bio zapanjen. "I to su pitanja na koja CERN pokušava da odgovori?"

"Ispravka. To su pitanja na koja *upravo* odgovaramo."

Lengdon začuta. Produžili su između stambenih zgrada. Odněkud dolete frizbi i zaustavi se tačno ispred njih. Koler gaje ignorisao i nastavio dalje. Sa livade se začuo glas. "*S'il vous plait!*"

Lengdon se osvrnu. Stariji sedokosi čovek u duksu COLLEGE PARIŠ mu je mahao. Lengdon podiže frizbi i stručno ga zavitla nazad. Starac ga uhvati jednim prstom i zabaci uvis nekoliko puta pre nego što ga preko ramena dodade svom partneru. "Merci!" doviknu Lengdonu.

"Čestitam", reče Koler kada ga je Lengdon konačno sustigao. "Upravo ste se dobacivali sa dobitnikom Nobelove nagrade, Džordžom Čarpakom, izumiteljem višežične proporcionalne komore."

Lengdon klimnu glavom. *Ovo je moj sretan dan.*

■'-X ./■ r.';:;1

Lengdonu i Koleru je trebalo još tri minuta da stignu do svog cilja - velike, dobro održavane spavaonice u jasenovom gaju. U poređenju sa drugim spavaonicama, ova građevina je delovala luksuzno. Na ulazu je u kamenu bio izrezbaren natpis ZGRADA C.

Maštovit naziv, pomisli Lengdon.

Ali uprkos svom sterilnom imenu, zgrada C je prijala Lengdonovom arhitektonskom ukusu - bila je konzervativna i čvrsta. Imala je fasadu od crvene cigle, kitnjastu balustradu i bila je uokvirena simetrično uobičajenom živom ogralom. Dok su se dva čoveka kretala kamenom stazom koja je vodila do ulaza, prošli su ispod kapije načinjene od dva mermerna stuba. Neko je na jednom od njih ostavio nalepnicu.

OVAJ STUB JE JONSKI

Grafiti fizičara? pomisli Lengdon, posmatrajući stub i kikoćući se za sebe: "Laknulo mi je što vidim da čak i briljantni fizičari umeju da pogreše."

Koler se okrenu. "Na šta mislite?"

"Ko god da je napisao ovu poruku, napravio je grešku. Ovaj stub nije jonski. Jonski stubovi su jednake širine. Ovaj je sužen na krajevima. To je dorski stub - grčkog je porekla. To je uobičajena greška."

Koler se nije nasmejao. "Autor je hteo da se našali, g. Lengdon. *Jonski* u smislu da sadrži jone - čestice sa električnim nabojem. Većina predmeta ih sadrži."

Lengdon ponovo pogleda stub i zastenja.

Još uvek se osećao glupo kada je izašao iz lifta na poslednjem spratu zgrade C. Pratio je Koleru niz ukusno namešten hodnik. Dekor je bio neočekivan - tradicionalni francuski kolonijalni nameštaj - sofa od trešnjevog drveta, velika porcelanska vaza i rezbarena drvenarija.

"Volimo da se naši glavni naučnici osećaju udobno", objasni Koler.

Očigledno, pomisli Lengdon. "Znači, čovek sa fotografije je živeo ovde gore? Bio je jedan od vaših važnijih radnika?"

"Tako nekako", reče Koler. "Propustio je sastanak sa mnom ovog jutra i nije odgovarao na pozive. Došao sam da ga potražim i pronašao ga mrtvog u njegovoj dnevnoj sobi."

Lengdon oseti iznenadnu jezu, shvativši da će upravo videti ljudski leš.

Nikada nije imao naročito jak stomak. Bila je to slabost koju je otkrio kao student istorije umetnosti, kada im je profesor objašnjavao kako je Leonardo da Vinči stekao anatomsko znanje o ljudskom telu, ekshumirajući leševe i secirajući njihovu muskulaturu.

Koler ga povede do udaljenog kraja hodnika. Tamo su se nalazila usamljena vrata. "Potkrovlje, kako biste vi rekli", uputi ga Koler, brišući kapljice znoja sa čela.

Lengdon odmeri vrata od hrastovine ispred sebe. Na pločici je pisalo: .>■ ■ ■
LEONARDO VETRA

"Leonardo Vetra", reče Koler, "bi napunio pedeset osam godina sledeće nedelje. Bio je jedan od najbriljantnijih naučnika našeg doba. Njegova smrt je velik gubitak za nauku."

Na trenutak se Lengdonu učini da je primetio emocije na Kolerovom otvrdlom licu. Ali one su nestale podjednako brzo kao što su se i pojavile. Koler posegnu rukom u džep i poče da prebira po velikom prstenu sa ključevima.

Lengdonu se iznenada javi neobična pomisao. Zgrada je delovala napušteno. "Gde su svi?" upita. Odsustvo aktivnosti je nešto što apsolutno nije očekivao, s obzirom da su se upravo spremali da uđu na mesto zločina.

"Stanari su u svojim laboratorijama", odgovori Koler, našavši ključ. !
"Mislim *na policiju*", objasni Lengdon. "Jesu li već otišli?"

Koler zastade, sa ključem napola u bravi. "Policija?"

Lengdonove oči se susretoše sa direktorovim. "Policija. Poslali ste mi faks o ubistvu. *Morali* ste pozvati policiju."

"Naravno da nisam."

"Šta?"

Kolerove sive oči postadoše oštrije. "Situacija je kompleksna, g. Lengdon."

Lengdon oseti talas zebnje. "Ali... sigurno još neko zna za ovo!"

"Da. Leonardova usvojena ćerka. Ona je takođe fizičar ovde u CERN-u. Delila je laboratoriju sa ocem. Oni su kolege. G-đica Vetra je bila odsutna ove nedelje, radeći na terenu. Obavestio sam je o smrti njenog oca i ona se upravo vraća dok mi razgovaramo."

"Ali čovek je ubi..."

"Formalna istraga", reče Koler čvrstim glasom, "biće obavljena. Međutim, ona će sigurno uključivati pretragu Vetrine laboratorije, prostora koji su on i njegova ćerka smatrali veoma privatnim. Zbog toga će istraga sačekati dok se g-đica Vetra ne vrati. Osećam da joj dugujem barem toliku dozu diskrecije."

Koler okrenu ključ.

Dok su se vrata otvarala, nalet ledenog vazduha je šišteći provalio iz prostorije i zapljusnuo Lengdona po licu. Zbunjeno je ustuknuo. Gledao je preko praga vanzemaljskog sveta. Stan pred njim je bio obavijen u gustu, belu maglu. Izmaglica se kovitlala oko nameštaja u vrtlozima pare i zastirala sobu neprozirnom koprenom.

"Staje?..." promuća Lengdon.

"Freonski sistem za hlađenje", odgovori Koler. "Ohladio sam stan da bih očuvao telo."

Lengdon zakopča svoj sako od tvida da bi se zaštitio od hladnoće. *Nalazim se u zemlji Oz, pomisli. I zaboravio sam svoje magične papuče.*

9

Telo pred Lengdonovim nogama je izgledalo grozno. Pokojni Leonardo 1 Vetra je ležao na leđima, potpuno go, a koža mu je bila plavkasto-siva. Vratni pršljenovi su mu se nazirali kroz kožu na mestu gde mu je vrat bio slomljen, a glava mu je bila okrenuta za 180 stepeni. Lice pritisnuto uz pod nije se moglo videti. Ležao je u smrznutoj bari sopstvene mokraće, a dlake oko smežuranih genitalija su bile prekrivene mrazom.

Boreći se sa napadom mučnine, Lengdon spusti pogled na grudi žrtve.

Iako je Lengdon već desetak puta proučavao simetričnu ranu na faksu, opekotina je definitivno bila mnogo upečatljivija u stvarnosti. Izdignuto, ispečeno meso je bilo savršeno ocrtano... simbol nepogrešivo oblikovan.

Lengdon se pitao da li su snažnu jezu koja mu je razdirala telo prouzrokovali rashladni uređaji ili njegova potpuna zaprepašćenost značajem onoga stoje upravo posmatrao.

■
Srce mu je lupalo dok je obilazio oko tela, čitajući reč naopačke i potvrđujući genijalnost simetrije. Sada kada ga je video, simbol je izgledao još neshvatljivije.

"G. Lengdon?"

Lengdon nije čuo. Bio je u drugom svetu... svom svetu, svome elementu, svetu gde su istorija, mit i činjenice postajale jedno, preplavljujući čula. Točkici su se okretali.

"G. Lengdon?" Kolerove oči su ga ispitivale sa očekivanjem.

Lengdon nije podizao pogled. Pokreti su mu postali svrhovitiji, usredsređeniji. "Koliko toga već znate?"

"Samo ono što sam stigao da pročitam na vašem sajlu. Reč *iluminati* znači 'prosvetljeni'. To je naziv nekakvog drevnog bratstva."

Lengdon klimnu glavom. "Jeste li čuli to ime ranije?"

"Ne dok ga nisam video ispisanog na g. Vetri."

"Pa ste ga potražili na internetu?"

"Tako je."

"I dobili ste bez sumnje na stotine veb stranica."

"Na hiljade", reče Koler. "Vaša je, međutim, upućivala na Harvard, Oxford, uglednog izdavača, kao i listu srodnih publikacija. Kao naučnik, naučio sam da je informacija vredna samo onoliko koliko je vredan njen izvor. Vaši akreditivi su delovali autentično."

Lengdonove oči su još uvek bile prikovane za telo.

Koler nije više rekao ništa. Jednostavno je posmatrao, očigledno čekajući da Lengdon razjasni prizor pred njima.

Lengdon podiže pogled, osvrćući se po zamrznutom stanu. "Možda bismo mogli da popričamo o ovome na nekom toplijem mestu?"

"Ova soba je sasvim u redu." Činilo se da Koler ne primećuje hladnoću.

"Prićaćemo ovde."

Lengdon se namršti. Istorija iluminata nije uopšte bila jednostavna. *Smrznutu se dok budem pokušavao da objasnim*. Pogled mu ponovo pade na žig i oseti obnovljeno strahopoštovanje.

Iako su opisi znaka iluminata bili legendarni u modernoj simbologiji, nijedan akademik ga nije stvarno *video*. Prastari dokumenti su opisivali ovaj simbol kao *ambigram* - *ambi* kao "oba" - označavajući da se mogao čitati sa *obe* strane. I premda su ambigrami uobičajeni u simbologiji - svastika, jin i jang, Davidova zvezda, krstovi - ideja da bi ambigram mogao biti načinjen od *reci* je delovala apsolutno nemoguće. Moderni simbolozni su godinama pokušavali da od reci "iluminati" stvore savršeno simetričan oblik, ali su u tome potpuno omanuli. Većina akademika je zaključila daje postojanje simbola predstavljalo mit.

"Pa, ko su iluminati?" bio je uporan Koler.

Da, pomisli Lengdon, *ko su doista ?* Počeo je svoju priču.

"Od početka istorije", objašnjavao je Lengdon, "postojao je duboki jaz između nauke i religije. Istaknuti naučnici poput Kopernika..."

"Bili su ubijani", prekinu ga Koler. "Ubila ih je crkva zbog iznošenja naučnih istina. Religija je oduvek proganjala nauku."

"Tačno. Ali 1500-tih godina, grupa ljudi u Rimu je odlučila da se suprotstavi crkvi. Neki od najobrazovanijih ljudi Italije - fizičari, matematičari, astronomi - počeli su tajno da se sastaju zabrinuti zbog netačnih učenja crkve. Plašili su se da bi monopol crkve na 'istinu' mogao štetiti akademskom pro-

svećivanju širom sveta. Osnovali su prvi svetSKI trust mozgova, nazivajući sebe 'prosvetljenima'."

"Iluminati."

"Tako je", reče Lengdon, "Najučeniji umovi Evrope... posvećeni potrazi za naučnim saznanjima."

Koler začuta.

"Naravno, iluminati su nemilosrdno proganjani od strane katoličke crkve. Ovi naučnici su mogli opstati samo pomoću pravila koja su zahtevala ekstremnu tajnost. Glasine su se širile kroz akademsko podzemlje i bratstvo iluminata je počelo da prihvata učene ljude iz svih delova Evrope. Naučnici su se redovno sastajali u Rimu u ultratajnom skrovištu koje su nazivali *Crkva prosvetljenja*."

Koler se nakašlja i promeškolji u stolici.

"Mnogi pripadnici iluminata", nastavi Lengdon, "hteli su da se bore protiv tiranije crkve nasilnim putem, ali njihov najcenjeniji član ih je ubedio da to ne učine. On je bio pacifista i jedan od najpoznatijih naučnika u istoriji." Lengdon je bio siguran da će Koler prepoznati ime. Čak i laici su znali za zlosrećnog astronoma, koga je crkva uhapsila i zamalo pogubila zato što je tvrdio daje *Sunce*, a ne Zemlja, središte solarnog sistema. Iako su njegovi podaci bili neosporivi, astronom je surovo kažnjen zbog implikacije da Bog nije stavio čovečanstvo u *središte* Svog univerzuma.

"Njegovo ime je bilo Galileo Galilej", reče Lengdon.

Koler podiže pogled. "Galileo?"

"Da. Galileo je bio iluminat. I takođe pobožni katolik. Pokušavao je da ublaži stav crkve u pogledu nauke, tvrdeći da nauka ne poriče postojanje Boga, već ga u stvari *potvrđuje*. Napisao je jednom da, kada kroz svoj teleskop posmatra planete, čuje glas Boga u muzici sfera. Smatrao je da nauka i religija nisu neprijatelji, već pre *saveznici* - dva različita jezika koji pričaju istu priču, priču o simetriji i ravnoteži... raju i paklu, noći i danu, toplom i hladnom, Bogu i Satani. I nauka i religija su slavile Božiju simetriju... beskraju bitku svetla i tame." Lengdon je zastao, cupkajući da bi se ugrejao. Koler je samo sedeo u svojoj invalidskoj stolici i posmatrao ga.

"Na nesreću", dodao je Lengdon, "sjedinenje nauke i religije nije bilo ono stoje crkva želela."

"Naravno da nije", prekinu ga Koler. "Takva unija bi opovrgla tvrdnju crkve daje ona *jedini* posrednik preko kojeg čovek može razumeti Boga. Zato je crkva optužila Galileja da je jeretik, proglasila ga krivim i stavila ga u stalni kućni pritvor. Prilično sam upoznat sa naučnom istorijom, g. Lengdon. Ali to je bilo pre nekoliko vekova. Kakve to veze ima sa Leonardom Vetrom?"

Pitanje od milion dolara. Lengdon je prešao na stvar. "Hapšenje Galileja je izazvalo preokret među iluminatima. Načinjeno je dosta grešaka i crkva je

Den Braun

otkrila identitet četiri člana, koje su uhvatili i ispitivali. **Ali**¹ četiri **naučnika** nisu otkrila ništa... čak ni kada su bili mučeni."

"Mučeni?"

Lengdon klimnu glavom. "Bili su živi žigosani. Na grudima. Simbolom krsta."

Kolerove oči se raširiše i on baci nesiguran pogled prema Vetrinom telu.

"Onda su naučnici brutalno ubijeni, a njihovi leševi bačeni su na ulice Rima kao upozorenje drugima koji su hteli da se priključe bratstvu. Dok im je crkva bila na tragu, ostatak iluminata je napustio Italiju."

Lengdon zastade radi efekta. Pogleda Koleru pravo u njegove mrtve oči.

"Iluminati su otišli duboko u ilegalu, gde su se počeli mešati sa drugim izbegličkim grupama koje su bežale od katoličkih čistki - misticima, alhemičarima, okultistima, Muslimanima, Jevrejima. Tokom godina, iluminati su počeli da primaju nove članove. Stvorena je nova organizacija iluminata. Mračnijih iluminata. Duboko antihrišćanskih iluminata. Postali su veoma moćni, koristeći misteriozne obrede i smrtonosnu tajanstvenost, zaklinjući se da će se jednoga dana ponovo uzdići i osvetiti katoličkoj crkvi. Njihova moć je narasla u tolikoj meri da ih je crkva smatrala najopasnijom antihrišćanskom organizacijom na svetu. Vatikan je proglasio bratstvo za *Sejtana*." "Šejtana?"

"To je islamski izraz. Označava 'protivnika'... *Božjeg* protivnika. Crkva je izabrala islamski izraz, zato što su taj jezik smatrali prljavim." Lengdon je oklevao. "Šejtanje koren engleske reci... *Satana*."

Nelagodnost pređe Kolerovim licem.

Lengdonov glas je bio smrtno ozbiljan. "G. Koler, ne znam kako se ova oznaka našla na grudima ovog čoveka... ni zašto... ali ono što vidite pred sobom je davno izgubljen simbol najstarijeg i najmoćnijeg satanističkog kulta na svetu."

10

Uličica je bila uska i prazna. Hašašin se kretao hitro, a crne oči su mu blistale u iščekivanju. Dok se približavao svom cilju, Janusove opraštajuće reci su mu odjekivale u glavi. *Faza dva počinje uskoro. Odmori se.*

Hašašin se namrštitio. Bio je budan čelu noć, ali san mu je bio poslednja stvar na pameti. Spavanje je za slabiće. On je ratnik poput svojih predaka, a njegov narod nikada ne bi spavao postoje bitka već počela. Bitka je definitivno već počela, a njemu je ukazana čast prolivanja prve krvi. Sada je imao dva sata da proslavi svoj uspeh, pre nego što se vrati na posao.

, *Spavanje? Postoje mnogo bolji načini da se čovek opusti...*

Apetit prema hedonističkim zadovoljstvima je bio nešto što je nasledio od predaka. Oni su uživali u hašišu, ali je on više voleo drugačiju vrstu užitaka. Ponosio se svojim telom - dobro naštimovanom, smrtonosnom mašinom, koju nije, uprkos svom nasledstvu, želeo da zagađuje narkoticima. Razvio je mnogo hranljiviju sklonost od droga... mnogo zdraviju i više zadovoljavajuću nagradu.

Osećajući kako unutar njega raste poznato iščekivanje, Hašašin je požurio niz uličicu. Stigao je do neupadljivih vrata i pozvonio. Na vratima se otvorio prorez i dva blaga smeđa oka su ga pažljivo proučila. Zatim se vrata otvoriše.

"Dobrodošli", reče dobro obučena žena. Uvede ga u besprekorno namešten salon osvetljen prigušenim svetlima. Vazduh je bio težak od skupog parfema i mošusa. "Kada god budete spremni." Pruži mu album sa fotografijama. "Pozvonite kada izaberete." Zatim nestade.

Hašašin se nasmešio.

Dok je sedao na raskošni kauč i spuštao album u krilo, oseti pohotljivu glad. Iako njegov narod nije slavio Božić, zamislio je da se tako sigurno oseća hrišćansko dete, sedeći pred gomilom božićnih poklona, spremno da otkrije čudesa koja su se među njima nalazila. Otvorio je album i počeo da proučava fotografije. Uzvratilo mu je dovoljno seksualnih fantazija da mu potraje čitav život.

Marisa. Italijanska boginja. Vatrema. Mlada Sofija Loren.

Sačiko. Japanska gejša. Gipka. Bez sumnje iskusna.

Kanara. Predivna tamnoputa vizija. Mišićava. Egzotična.

Dva puta pregleda album i odluči se. Pritisnuo dugme na stočiću pored sebe. Minut kasnije, žena koja gaje dočekala ponovo se pojavi. Saopštio joj je svoj izbor. Nasmehila mu se. "Pođite za mnom."

Pošto su se pobrinuli za finansijski deo posla, žena tihim glasom obavila telefonski razgovor. Sačekala je nekoliko minuta, da bi ga povelala uz vijugavo mermerno stepenište do luksuzno uređenog hodnika. "Zlatna vrata na kraju", reče. "Imate skup ukus."

/ trebalo bi, pomisli. Ja sam poznavalac.

Hašašin skliznu niz hodnik poput pantera koji je namirisao dugo očekivani obrok. Kada stiže do vrata, nasmeši se. Bila su već otvorena... želeći mu dobrodošlicu.

Kada je video za šta se odlučio, znao je da je odabrao dobro. Čekala ga je upravo onako kako je tražio... gola, ležeći na leđima, a ruke su joj bile vezane za krevet debelim trakama od somota.

Približio se krevetu i prešao prstom preko njenog trbuha od slonovače.

Prošle noći sam ubio, mislio je. Ti si moja nagrada.

)) C atanističkog?" Koler obrisa usta i promeškolji se u stolici. "Ovo je sim-
)J bol *satanističkog* kulta?"

Lengdon je hodao po zamrznutom podu ne bi li se ugrejao. "Illuminati su bili satanisti. Ali ne u modernom smislu te reci."

Lengdon mu žurno objasni kako većina ljudi zamišljaju satanističke kultove kao gomilu manijaka koja obožava đavola, dok su satanisti kroz istoriju bili obrazovani ljudi koji su se suprotstavljali crkvi. *Sejtan*. Glasine o satanističkoj crnoj magiji, žrtvovanju životinja i rituali sa pentagramom nisu ništa drugo do laži koje je širila crkva u okviru kampanje blaćenja protivnika. Tokom vremena, protivnici crkve su, želeći da se ugledaju na iluminatate, počeli da veruju u laži i da ih primenjuju. Na taj načinje rođen moderni satanizam.

Koler iznenada zagunđa. "To je sve davna prošlost. Hoću da znam kako se ovaj simbol našao *ovde*."

Lengdon duboko udahnu. "Sam simbol je načinio anonimni umetnik iluminata iz šesnaestog veka, na taj način odajući poštovanje Galileovoj ljubavi prema simetriji - poput neke vrste svetog logoa iluminata. Bratstvo je držalo nacrt u tajnosti, navodno se spremajući da ga otkrije tek kada budu dovoljno moćni da se pokažu i ispune svoj konačni cilj."

Koler je izgledao uznemireno. "Tako da ovaj simbol znači da se bratstvo ponovo aktiviralo?"

Lengdon se namršti. "To bi bilo nemoguće. Postoji još jedno poglavlje istorije iluminata koje nisam ispričao."

Kolerov glas postade oštiji. "Prosvetlite me."

Lengdon protrlja dlanove, u mislima prelistavajući stotine tekstova koje je pročitao ili napisao o iluminatima. "Illuminati su bili dobri u preživljavanju", objasnio je. "Kada su pobjegli iz Rima, započeli su put po Evropi, u potrazi za mestom na kome bi se pregrupisali. Prihvatilo ih je jedno drugo tajno društvo... bratstvo bogatih bavarskih kamenorezaca koji su se nazivali Slobodni zidari."

Koler je izgledao zatečeno. "Masoni?"

Lengdon klimnu glavom, nimalo iznenađen time stoje Koler čuo za ovo udruženje. Masonsko bratstvo je trenutno imalo preko pet miliona članova širom sveta, a polovina njih je živela u Sjedinjenim Državama, milion u Evropi.

"Masoni sasvim sigurno nisu satanisti", reče Koler, iznenada zvučeći skeptično.

"Naravno da nisu. Masoni su postali žrtve svog dobročinstva. Nakon što su primili odbegle naučnike oko 1700. godine, masoni su, ne znajući to, postali paravan za iluminata. Iluminati su napredovali u njihovim redovima, postepeno zauzimajući pozicije moći unutar loža. U tišini su ponovo osnovali svoje naučno bratstvo, duboko unutar masona - kao neku vrstu tajnog društva u tajnom društvu. Zatim su iluminati upotrebili međunarodnu mrežu masonskih loža da bi proširili svoj uticaj.

Lengdon udahnu hladan vazduh pre nego što nastavi. "Iskorenjivanje katoličanstva je bio glavni cilj iluminata. Bratstvo je smatralo daje sujeverna dogma koju je širila crkva najveći neprijatelj čovečanstva. Plašili su se da bi se, ako religija nastavi da božanski mit predstavlja kao apsolutnu činjenicu, napredak nauke zaustavio, a čovečanstvo bi bilo osuđeno na budućnost neznanja i besmislenih svetih ratova.

"Poput onoga što imamo danas."

Lengdon se namršti. Koler je u pravu. Sveti ratovi su bili deo svakodnevice. *Moj Bog je bolji od tvog Boga*, Činilo se daje oduvek postojala bliska veza između istinskih vernika i rastućeg broja leševa.

"Nastavite", reče Koler.

Lengdon sabra misli i produži. "Iluminati su postajali sve moćniji u Evropi i bacili su oko na Ameriku, mladu državu čije su mnoge vođe bili masoni - Džordž Vašington, Ben Frenklin - pošteni, bogobojažljivi ljudi nesvesni stiska u kome su iluminati držali masone. Iluminati su iskoristili infiltraciju i pomagali osnivanje banaka, univerziteta i industrije kako bi mogli finansirati svoju glavnu misiju." Lengdon zastade. "Stvaranje ujedinjene svetske države - neke vrste sekularnog Novog svetskog poretka."

Koler se nije pomerio.

"Novi svetski poredak", ponovi Lengdon, "utemeljen na naučnom prosvetljenju. Nazivali su to luciferijanskom doktrinom. Crkva je tvrdila da se reč Lucifer odnosila na đavola, ali je bratstvo insistiralo na tome da su mislili na bukvalno latinsko značenje reci Lucifer - *donosilac svetlosti*. Ili *iluminator*.

Koler uzdahnu, a njegov glas odjednom postade svečan. "G. Lengdon, molim vas sedite."

Lengdon je oprezno seo na mrazom pokrivenu stolicu.

Koler približi svoja invalidska kolica. "Nisam siguran da sam razumeo sve što ste mi upravo rekli, ali razumem ovo. Leonardo Vetra je bio jedan od najznačajnijih saradnika CERN-a. Takođe mi je bio prijatelj. Morate mi pomoći da lociram iluminata."

Lengdon nije znao kako da odgovori. "Da locirate iluminata?" *On se šali, zar ne?* "Gospodine, bojim se daje to apsolutno nemoguće."

Kolerovo čelo se namršti. "Kako to mislite? Vi nećete..."

"G. Koler." Lengdon se nagnu prema svome domaćinu, nesiguran u to kako da ga natera da razume ono što će mu upravo reći. "Nisam završio priču. Uprkos svemu, malo je verovatno da su ovaj žig ostavili iluminati. Nema dokaza o njihovom postojanju već više od pola veka i većina stručnjaka se slaže da su iluminati odavno nestali."

Reci su se sudarile sa tišinom. Koler je zurio u izmaglicu sa izrazom između preneraženosti i besa. "Kako možete da mi kažete da su nestali kada je njihovo ime urezano na ovom čoveku!"

Lengdon je postavljao isto pitanje sebi čitavog jutra. Pojavljivanje ambigrama iluminata je bilo neverovatno. Simbolozi širom sveta će biti zapanjeni. Pa ipak, akademik u Lengdonu je shvatao da žig nije dokazivao apsolutno ništa u vezi sa iluminatima.

"Simboli", reče Lengdon, "nikako ne potvrđuju prisustvo njihovih prvobitnih tvoraca."

"Šta bi *to* trebalo da znači?"

"To znači da, kada organizovane filozofije poput iluminata prestanu da postoje, njihovi simboli ostanu... slobodni da ih prihvate druge grupe. To se zove *transferacija*. Veoma je uobičajena u simbologiji. Nacisti su preuzeli svastiku od Indusa, hrišćani su usvojili egipatski krst, a..."

"Ovoga jutra", suprotstavi mu se Koler, "kada sam ukucao reč 'iluminati' u kompjuter, pojavilo se na hiljade veb stranica. Očigledno je da velik broj ljudi misli kako je ova grupa još uvek aktivna."

"Ljubitelji zavera", odgovori Lengdon. Oduvek ga je nerviralo obilje teorija zavere koje je kružilo u modernoj pop kulturi. Mediji su žudeli za apokaliptičnim naslovima i samoproklamovani "stručnjaci za kultove" su zarađivali na milenijumskoj gužvi i izmišljenim pričama o tome kako su iluminati i dalje aktivni i sprovode u delo svoj Novi svetski poredak. *Njujork tajms* je nedavno izveštavao o tajanstvenim masonskim vezama između bezbroj poznatih ličnosti - ser Artura Konana Dojla, vojvode od Kenta, Pitera Selsersa, Irvinga Berlina, princa Filipa, Luja Armstronga, kao i panteona poznatih industrijalaca i bankarskih magnata savremenog doba.

Koler besno uperi prst prema Vetrinom telu. "S obzirom na dokaze, rekao bih da su ljubitelji zavera možda u pravu."

"Jasno mi je kako ovo izgleda", reče Lengdon što je diplomatskije mogao.

"Ali ipak je mnogo prihvatljivije objašnjenje daje neka *druga* organizacija došla u posed žiga iluminata i da ga koristi za svoje svrhe."

"Koje svrhe? Šta se postiže ovim ubistvom?"

Dobro pitanje, pomisli Lengdon. I njemu je bilo teško da zamisli gde bi bilo ko pronašao žig iluminata posle 400 godina. "Sve što mogu da vam kažem jeste ovo: da su iluminati i danas aktivni, a sasvim sam siguran da to nije slučaj, nikada ne bi bili umešani u smrt Leonarda Vetre."

"Ne?"

"Ne. Iluminati su možda verovali u iskorenjivanje hrišćanstva, ali su se koristili finansijskim i političkim sredstavima, a ne terorističkim akcijama. Štaviše, iluminati su imali striktan moralni kodeks u pogledu toga koga su smatrali neprijateljima. Veoma su poštovali ljude od nauke. Nema šanse da bi ubili kolegu naučnika poput Leonarda Vetre."

Kolerov pogled posta leden. "Možda sam propustio da pomenem da je Leonardo Vetra bio sve drugo samo ne običan naučnik."

Lendon strpljivo uzdahnu. "G. Koler, siguran sam da je Leonardo Vetra bio briljantan na mnoge načine, ali ostaje činjenica da..."

Koler bez upozorenja okrenu svoja invalidska kolica i izjuri iz dnevne sobe ostavljajući za sobom trag uskovitlane izmaglice dok je nestajao u hodniku.

Za ljubav božiju, zastanja Lengdon. Pratio gaje. Koler gaje čekao u malom udubljenju na kraju hodnika.

"Ovo je Leonardova radna soba", reče Koler prilazeći klizećim vratima.

"Kada je pogledate, možda ćete videti stvari drugačije." Koler se nagnu uz neobičan uzdah i vrata skliznuše u stranu.

Lengdon pogleda u radnu sobu i istog trenutka oseti kako mu se ježi koža.

Sveta majko Isusova, reče u sebi.

U nekoj drugoj zemlji, mladi čuvar je strpljivo sedeo ispred širokog bloka video-monitora. Posmatrao je slike koje su promicale ispred njega - živi prenos sa stotina bežičnih video-kamera koje su nadgledale rastući kompleks. Slike su se redale u beskrajnoj povorci.

Ukrašeni hodnik.

Kancelarija.

Kuhinja industrijske veličine.

Dok su se slike menjale, čuvar se borio sa sanjarenjem. Bližio se kraj njegove smene, a ipak je još budno pazio. Služba je čast. Jednoga dana će biti nagrađen.

Dok su mu misli lutale, slika pred njim ga je vratila u stvarnost. Iznenađeno, uz refleksni trzaj koji ga je i samoga iznenadio, njegova ruka polete napred i stisnu dugme na komandnoj ploči. Prizor pred njim se zamrzao.

Nagnuo se prema ekranu da bi bolje pogledao, a nervi su mu podrhtavali.

Ispis na monitoru rekao mu je da slika dolazi sa kamere #86 - kamere koja je trebalo da nadgleda hodnik.

Ali prizor pred njim definitivno *nije* bio hodnik.

T engdon je zaprepašćeno zurio u prostoriju pred sobom. "Kakvo je ovo L mesto?" Uprkos dobrodošlom naletu toplog vazduha na njegovom licu, zakoračio je unutra sa zebnjom.

Koler nije rekao ništa dok je pratio Lengdona.

Lengdon je razgledao sobu, nemajući ni najblažu predstavu šta da misli o njoj. Sadržala je najneverovatniju mešavinu predmeta koju je ikada video. Na udaljenom zidu se nalazio ogroman drveni krst koji je dominirao dekorom, a kojeg je Lengdon prepoznao kao španski iz četrnaestog veka. Iznad raspeća, sa tavanice je visio metalni model kružećih planeta. Sa leve strane se nalazila slika device Marije, a pored nje laminirani periodični sistem elemenata. Na bočnom zidu, još dva mesingana raspeća su okruživala poster Alberta Ajnštajna, sa njegovim slavnom citatom, BOG NE IGRA KOCKICE SA UNIVERZUMOM.

Lengdon je ušao u sobu, osvrćući se u čudu. Pored Biblije uvezane u kožu, na Vetrinom stolu je stajao Borov model atoma od plastike i minijturna replika Mikelandelovog *Mojsija*.

Ovo je više nego eklektično, pomisli. Toplina mu je prijala, ali nešto u vezi sa dekorom je činilo da ga ponovo obuzme jeza. Izgledalo je da prisustvuje sudaru dva filozofska titana... neprijatan osećaj suprotstavljenih sila. Pogledao je naslove na polici:

Božanska čestica

Tao fizike

Bog: dokaz

Najjednom od držača za knjige je bio urezan citat:

PRAVA NAUKA OTKRIVA BOGA
KOJI JE ČEKA IZA SVAKIH VRATA.
- PAPA PIJE XII

"Leonardo je bio katolički sveštenik", reče Koler.

Lengdon se okrenu. "Sveštenik? Mislio sam da ste rekli daje bio fizičar."

"Bio je i jedno i drugo. Ljudi od nauke i religije nisu bez presedana u istoriji. Leonardo je bio jedan od njih. Smatrao je fiziku 'božijim prirodnim zakonom.' Tvrдио je da je rukopis Boga vidljiv u prirodnom poretku oko nas. Nadao se da će putem nauke dokazati postojanje Boga nepoverljivim masama. Sumirao je sebe leo-fizičarcin.

Teo-fizičar? Lengdon pomisli kako to zvuči neverovatno kontradiktorno. "Oblast subatomske fizike", reče Koler, "u poslednje vreme je došla do nekih šokantnih otkrića - otkrića čije su implikacije spiritualne prirode. Leonardo je zaslužan za mnoga od njih."

Lengdon je posmatrao direktora CERN-a, još uvek pokušavajući da se navikne na bizarno okruženje. "Spirituamost i fizika?" Proveo je svoju karijeru proučavajući istoriju religije i, ako je za nju nešto bilo karakteristično, onda je to teza da su nauka i religija od samog početka poput ulja i vode... arhineprijatelji... nespojivi.

"Vetra je bio jedan od najvećih stručnjaka za subatomske fiziku", reče Koler. "Počeo je da spaja nauku i religiju... pokazujući da se one međusobno dopunjuju na najne očekivanije načine. Nazvao je tu oblast *nova fizika*." Koler sa police izvadi knjigu i pruži Lengdonu.

Lengdon je proučio korice. *Bog, čuda i nova fizika* - od Leonarda Vetre. "Oblast je mala", reče Koler, "ali donosi sveže odgovore na neka stara pitanja - pitanja o poreklu univerzuma i silama koje nas drže na okupu. Leonardo je verovao da njegovo istraživanje poseduje potencijal da usmeri milione prema mnogo spiritualnijem načinu života. Prošle godine je kategorički dokazao postojanje energetske sile koja nas sve povezuje. Uspeo je da demonstrira da smo svi fizički povezani... da su molekuli u vašem telu isprepleteni sa molekulima u mom... da nas sve pokreće ista sila."

Lengdon je bio zburjen. *I božja sila će nas sve ujediniti*. "G. Vetra je stvarno pronašao način da *demonstrira* povezanost čestica?"

"Nepobitan dokaz. Nedavni broj *Sajentifik Amerikena* je nazvao *novu fiziku* sigurnijim putem do Boga od same religije."

Komentar je pogodio metu. Lengdonu su iznenada pali na pamet anti-religiozni iluminati. Nevoljno je naterao sebe da se upusti u trenutni intelektualni izlet u nemoguće. Ako su iluminati uistinu još uvek aktivni, da li bi ubili Leonarda kako bi ga sprečili da masama prenese svoju religioznu poruku? Lengdon odbaci tu pomisao. *To je apsurdno! Iluminati su davna prošlost! Svi akademici to znaju!*

"Vetra je imao mnogo neprijatelja u naučnom svetu", nastavio je Koler.

"Mnogi naučni čistunci su ga prezirali. Čak i ovde u CERN-u. Smatrali su da korišćenje analitičke fizike za potvrđivanje religioznih principa predstavlja izdaju nauke."

"Ali zar nisu naučnici danas manje neprijateljski nastrojeni prema crkvi?"

Koler zgađeno odmahnu glavom. *"Zašto bismo bili? Crkva možda više ne spaljuje naučnike na lomači, ali ako mislite da su popustili stege oko nauke, zapitajte se zašto polovini škola u vašoj zemlji nije dozvoljeno da predaju o teoriji evolucije. Zapitajte se zašto je Hrišćanska koalicija u SAD najuticaj-niji lobi protiv naučnog napretka u svetu. Borba između nauke i religije besni, g. Lengdon. Preselila se sa bojišta u kancelarije, ali još uvek besni."*

Lengdon je shvatio da je Koler u pravu. Prošle nedelje su članovi harvardске bogoslovije umarširali u zgradu odeljenja za biologiju, protestujući zbog genetskog inženjeringa koji je bio deo programa završne godine. Predsednik odeljenja za biologiju, poznati ornitolog Ričard Aronijan, ustao je u odbranu svog nastavnog plana tako stoje okačio ogroman transparent sa prozora svoje kancelarije. Na transparentu je bila nacrtana hrišćanska "riba", modifikovana sa četiri male nožice - a Aronijan je tvrdio da na taj način odaje priznanje afričkoj plućatoj ribi i njenoj evoluciji na kopnu. Ispod ribe je, umesto reci "Isus", pisalo "DARVIN"!

Oštar pisak preseče vazduh i Lengdon podiže pogled. Koler je posegnuo prema gomili elektronske opreme na svojim kolicima. Izvukao je pejdžer iz futrole i pročitao poruku.

"Odlično. To je Leonardova ćerka. G-đica Vetra upravo stiže na heliodrom. Dočekaćemo je tamo. Mislim da bi bilo najbolje da ne dođe ovamo gore i zatekne svog oca u ovakvom stanju."

Lengdon se složio. Bio bi to šok kakvo ničije dete ne zaslužuje.

"Zamoliću g-đicu Vetru da vam objasni projekat na kome su ona i njen otac radili... to će možda razjasniti zastoje ubijen."

"Mislite daje Vetra ubijen zbog svog *rada*?"

"To je sasvim moguće. Leonardo nije rekao da radi na nečemu revolucionarnom. To je sve što mi je rekao. Postao je veoma tajanstven u vezi sa svojim projektom. Imao je zasebnu laboratoriju i zahtevao je da ga niko ne uznemirava, što sam mu drage volje omogućio zbog njegove briljantnosti. U poslednje vreme je trošio ogromne količine električne energije u svom radu, ali sam se uzdržao od postavljanja pitanja." Koler se okrenu prema vratima radne sobe. "Međutim, postoji još jedna stvar koju morate znati pre nego što napustimo ove prostorije."

Lengdon nije bio siguran da želi daje čuje. <

"Ubica je ukrao nešto od Vetre."

I "Nešto?"

!...,-,■

"Pođite za mnom."

Direktor je okrenuo svoja invalidska kolica nazad u maglom ispunjenu dnevnu sobu. Lengdon gaje pratio, ne znajući šta da očekuje. Koler je prišao na nekoliko centimetara od Vetrinog tela i zaustavio se. Pozvao je Lengdona da se približi. Lengdon je nevoljno prišao, dok mu se grlo grčilo od mirisa smrznutog urina žrtve.

"Pogledajte njegovo lice", reče Koler.

Da pogledam njegovo lice? Lengdon se namrštio. *Mislio sam daje rekao da je nešto ukradeno.*

Lengdon neodlučno kleknu. Pokušao je da pogleda Vetrino lice, ali ono je bilo pritisnuto uz tepih.

Uz puno truda, Koler se sagnuo i pažljivo okrenuo Vetrinu smrznutu glavu. Krčkajući glasno, lice lesa se ukazalo pred njima, zgrčeno u agoniji. Koler gaje na trenutak zadržao u tom položaju.

"Isuse!" povika Lengdon, ustuknuvši u užasu. Vetrino lice je bilo obliveno krvlju. Jedno kestenjasto oko gaje beživotno posmatralo. Druga duplja je bila iskrzana i prazna. "Ukrali su njegovu *oko*?"

Lengdon izađe iz zgrade C na svež vazduh, zahvalan stoje napustio Vetrin stan. Sunce mu je pomoglo da razveje prizor prazne očne duplje koji mu se urezao u svest.

"Ovuda, molim vas", reče Koler, penjući se uz strmu stazu. Električna invalidska kolica su ubrzavala bez napora. "G-đica Vetra će stići svakog trena." Lengdon se potrudi da održi korak.

"Pa", upita Koler. "Da li još uvek sumnjate u umešanost iluminata?"

Lengdon više nije znao šta da misli. Vetrino versko opredeljenje je definitivno bilo zabrinjavajuće, pa ipak Lengdon nije mogao da potisne svoje akademsko znanje. Pored toga, tu je bilo i oko...

"Još uvek tvrdim", reče Lengdon, malo energičnije nego stoje nameravao, "da iluminati *nisu* odgovorni za ovo ubistvo. Nestalo oko je dokaz."

"Kako?"

"Nasumično sakaćenje", objasni Lengdon, "to... *uopšte* nije nalik iluminalinia. Specijalisti za kultove su se sretali sa bezrazložnim nagrđivanjem kud neiskusnih, marginalnih sektu - fanatika koji čine nasumične akte nasilja - uli iluminati su uvek bili mnogo promišljeniji."

"Promišljeni? Hirurško uklanjanje nečijeg oka nije promišljeno?"

"Ne šalje nikakvu poruku. Ne služi nikakvom višem cilju."

Kolorova invalidska kolica su se zaustavila na vrhu brda. Okrenuo se.

"Verujle mi, g. Lengdon, to nestalo oko je poslužilo višem cilju... mnogo visnu cilju."

Dok su dva čoveka prelazila preko travnatog brežuljka, sa zapada zaurla ttilnjjiva elisa helikoptera. Letelica se pojavila, prelećući preko otvorene dolini! pirtl njima. Oštro se nagnula i usporila do lebdenja iznad heliodroma isirlniicr na travi.

l,tMipl"ii je odsutno posmatrao, dok mu se um okretao poput elisa, pita- I jjičl ne tla li bi mu osam sati sna pomoglo da pronade neki smisao u ovome. Nekako je sumnjao u to.

Kada je sleteo, iz helikoptera je iskočio pilot i počeo da istovaruje opremu. Bilo je tu mnogo toga - ranaca, nepromoćivih vinilskih torbi, boca sa kiseonikom i sanduka nečega što je izgledalo kao najmodernija oprema za ronjenje.

Lengdon je bio zburjen. "Da li je to oprema g-đice Vetre?" doviknu Koleru kroz grmljavinu motora.

Koler je klimnuo glavom i odgovorio mu vikom: "Obavljala je biološka ispitivanja na Balearima."

"Učinilo mi se da ste rekli da je fizičar!"

"I jeste. Bavi se fizikom biološke povezanosti. Proučava međusobne veze između životnih sistema. Njen rad je blisko povezan sa radom njenog oca u subatomske fizici. Nedavno je opovrgla jednu od Ajnštajnovih fundamentalnih teorija koristeći atomski sinhronizovane kamere za posmatranje jata tuna."

Lengdon je proučio lice svog domaćina, tragajući za i najmanjim tračkom humora. *Ajnštajn i jata tuna?* Počinjao je da se pita da li ga je svemirski avion X-33 slučajno spustio na pogrešnu planetu.

Sledećeg trenutka, Vitorija Vetra je izašla iz letelice. Robert Lengdon je shvatio da će ovaj dan biti prepun iznenađenja. U smeđem šorcu i beloju majici bez rukava, Vitorija Vetra nimalo nije ličila na učenog fizičara koga je očekivao. Vitka, graciozna i visoka, imala je kožu boje kestena i dugu crnu kosu koja se kovitlala u vihoru što su ga pravile elise. Lice joj je bilo nepogrešivo italijanskog porekla - nije bilo prelepo, ali je imalo oble, meke crte koje su čak i sa desetak metara zračile sirovom senzualnošću. Dok su joj vazdušne struje šamarale telo, odeća na njoj je lepršala, naglašavajući vitko telo i male grudi.

"G-đica Vetra je žena izvanredne unutrašnje snage", reče Koler, kao da je osetio Lengdonovu očaranost. "Često provodi i po nekoliko meseci ra-deći u opasnim ekosistemima. Ona je strogi vegetarijanac i CERN-ov guru Hathajoge."

i

Hatha joga ? pomisli Lengdon. Prastara budistička veština meditativnog istezanja se činila kao neobično znanje za fizičara i ćerku katoličkog sveštenika.

Lengdon je posmatrao Vitoriju dok im je prilazila. Bilo je očigledno da je plakala, a njene duboke oči boje samurovine su bile ispunjene emocijama koje Lengdon nije mogao objasniti. Ipak, kretala se prema njima vatreno i samouvereno. Udovi su joj bili snažni i mišićavi i zračili su zdravim sjajem mediteranske kože koja je uživala u brojnim satima na suncu.

"Vitorija", obrati joj se Koler dok je prilazila. "Primi moje najiskrenije saučešće. Ovo je stravičan gubitak za nauku... za sve nas ovde u CERN-u."

Vitorija je zahvalno klimnula. Kada je progovorila, glas joj je bio gladak - grlcii, akcentovan engleski. "**Znate li već** koje odgovoran?"

"Još uvek radimo na tome."

Okrenula se prema Lengdonu, pružajući vitku ruku. "Moje ime je Vito[^] riju Vclrn l'iriposlavljanula su- vi i/, Intcrpola?"

Lcni'.tlonii u/e lijenu ruku, Uemilno opčinjen dubinom vlažnih očiju. "Ro- l>ort L.i iii'doii," Nije /mio šla drugo da kaže.

"Cio-putuliii Lnigdon ni|< u. vlasti", objasni Koler. "On je specijalista iz Drtavn, ()vilc i< <la nam pomogne da lociramo onoga koje od- m ovu »liuiuiju¹

ViUiiijM jiuulduvtln nr.:i ■urno. "A policija?"

KUIM iIMHUUI nll niji* u-kiit) niSla.

"tkit? Je iijfgovo telo?" zalile vala je.

"Zlu inuuijp."

OVM dtukn l:i? je i/iicnadila Lcngdona.

"7i'liiu tlu i M vidim", rekla je.

"Viluiija", iiuilio je Koler, "tvoj otac je brutalno ubijen. Bolje da ga za- onakvog kakav je bio."

Vilorija je zaustila da nešto kaže ali je bila prekinuta.

"I lej, Vilonja!" začuli su se glasovi iz daljine. "Dobrodošla kući!"

()krenula se. (i rupa naučnika koja je prolazila kraj heliodroma joj je ve- selo mahala.

".I r.i li opovij'la još neku Ajnštajnovu teoriju?" doviknuo je jedan od njih.

I)iiij',i je dodao: "Tvoj otac mora daje ponosan!"

Viiunjii im |c /.bunjeno mahnula dok su prolazili. Onda se okrenula pre- ma Koleru, sada potpuno zbunjena. "Niko još uvek *ne zna*?"

"Odlučio sam daje diskrecija na prvom mestu."

"Nislr irkli osoblju daje moj otac *ubijen*?" Njen zbunjeni glas je sada bio proži/l besom.

Koler islog Irena posta oštiji. "Možda zaboravljate, g-đice Vetra, da će, 5im prijavim ubistvo vašeg oca, u CERN-u početi istraga. Uključujući i de- taljan pregled njegove laboratorije. Oduvek sam se trudio da poštujem pri- vatnost tvoga oca. On mi je rekao samo dve stvari u vezi sa vašim trenutnim projektom. Pod jedan, da ima potencijal da CERN-u donese milione franaka u ugovorima o licenci tokom sledeće decenije. I pod dva, da nije spreman /tn javno obelodanjivanje, pošto je još uvek u pitanju opasna tehnologija. S ob/.ironi na te dve činjenice, ne želim da stranci petljaju po njegovoj labora- toriji i ukradu njegovo delo ili tom prilikom poginu i svale odgovornost na CliRN. Jesam li dovoljno jasan?"

Vilonja je zurila, ne govoreći ništa. Lengdon je kod nje osetio nevoljno poStovanje i prihvatanje Kolerove logike.

"I're nego šio bilo šta prijavimo vlastima", reče Koler, "moram da znam im čemu ste vas dvoje radili. Moraš nas odvesti u svoju laboratoriju."

\

Den Braun

"Laboratorija je nebitna", reče Vitorija. "Niko nije znao na čemu smo moj otac i ja radili. Eksperimenti nisu mogli imati nikakve veze sa ubistvom mog oca."

Koler uzdahnu, škripavo i bolno. "Dokazi pokazuju drugačije."

"Dokazi? Kakvi dokazi?"

„; Lengdon se pitao isto to.

Koler ponovo obrisa usta. "Moraćeš da mi veruješ."

„, Po Vitorijinom tinjajućem pogledu bilo je očigledno da mu nije verovala. Lengdon je tiho koračao iza Vitorije i Koler dok su ulazili u glavno predvorje u kojem je započela Lengdonova bizarna poseta. Vitorijine noge su se kretale glatko i efikasno - poput olimpijskog plivača - sa snagom, pomišli Lengdon, bez sumnje razvijenom iz fleksibilnosti i kontrole koju je pružala joga. Cuo ju je kako diše polako i promišljeno, kao da pokušava da obuzda svoju tugu.

Lengdon je želeo da joj nešto kaže, da joj ponudi svoje saosećanje. I on je jednom osetio naglu prazninu koja nastaje neočekivanim gubitkom roditelja. Uglavnom se sećao sahrane, kišovite i sive. Dva dana nakon njegovog dvanaestog rođendana. Kuća je bila prepuna ljudi u sivim odelima iz kancelarije, ljudi koji su mu prejako stiskali ruku pri rukovanju. Svi su mumlali reci poput *srčani* i *stres*. Njegova majka se suznih očiju šalila daje uvek mogla da prati stanje na berzi jednostavno držeći muža za ruku... njegov puls je bio njen lični berzanski telegraf.

Jednom, dok je njegov otac još bio živ, Lengdon je čuo majku kako ga preklinje da "zastane i omiriše ruže". Te godine, Lengdon je svome ocu za Božić kupio malecnu staklenu ružu. Bila je to najlepša stvar koju je Lengdon ikada video... način na koji se sunce prelamalo na njoj, bacajući dugine boje na zid. "Prelepa je", rekao je njegov otac kada je otvorio poklon, ljubeći Roberta u čelo. "Hajde da joj nađemo neko bezbedno mesto." Onda je otac pažljivo položio ružu na visoku prašnjavu policu u najmračnijem uglu dnevne sobe. Nekoliko dana kasnije, Lengdon je primakao stolicu, skinuo ružu i odneo je nazad u prodavnicu. Otac nikada nije primetio daje nema. Pištanje lifta je vratilo Lengdona u sadašnjost. Vitorija i Koler su bili ispred njega i ulazili su u lift. Lengdon je oklevao ispred otvorenih vrata. "Da li je sve u redu?" upita Koler, zvučeći više nestrpljivo nego zabrinuto.

"Naravno", reče Lengdon, primoravajući sebe da uđe u skućenu kabinu. Koristio je lift samo kada je to bilo apsolutno neophodno. Više mu je odgo-varao otvoreni prostor stepeništa.

"Laboratorija dr Vetre je pod zemljom", reče Koler.

Predivno, pomisli Lengdon, dok je prekoračivao prag lifta, osećajući ledeni vetar koji se podizao iz dubina okna. Vrata su se zatvorila i kabina je počela da se spušta.

"Šest spratova", reče Koler ravno, poput analitičke mašine.

Lengdon je zamislio tamu praznog okna ispod njih. Pokušao je da odagna taj prizor usredsređujući se na dugmad koja je obeležavala spratove. Začudo, postojale su samo dve stanice. PRIZEMLJE i VHS.

"Šta znači VHS?" upita Lengdon, trudeći se da sakrije nervozu.

"Veliki hadron sudarač", reče Koler. "Akcelerator čestica."

Akcelerator čestica? Lengdon je bio površno upoznat sa izrazom. Prvi put gaje čuo za večerom sa kolegama u Danster hausu u Kembridžu. Jedan od prijatelja, fizičar Bob Braunel, jedne je večeri stigao za sto veoma besan.

"Kopilad su ga otkazali!" psovao je Braunel.

"Otkazali su šta?" svi su upitali.

"SSS!"

"Šta?"

"Superprovodljivi supersudarač!"

Neko je slegao ramenima. "Nisam znao da Harvard gradi tako nešto."

"Ne Harvard!" uzviknuo je. "Sjedinjene Države! To je trebao da bude najmoćniji akcelerator čestica na svetu! Jedan od najvažnijih naučnih projekata ovoga veka! Uložili su dve milijarde dolara u projekat i Senat je napustio projekat! Prokleti protestantski lobiji!"

Kada se Braunel konačno smirio, objasnio je da je akcelerator čestica velika, kružna cev u kojoj se ubrzavaju subatomske čestice. Magneti u cevi koji se velikom brzinom naizmenično uključuju i isključuju, "guraju" čestice u krug, sve dok ne dostignu ogromne brzine. Potpuno ubrzane čestice kruže kroz cev brzinom od preko 280.000 kilometara u *sekundi*.

"Ali to je skoro brzina svetlosti", začudio se jedan od profesora.

"Prokleta tačno", rekao je Braunel. Nastavio je da objašnjava kako naučnici mogu, ubrzavajući dve čestice u suprotnom smeru kroz cev, a zatim ih sudarajući, da polome čestice na njihove sastavne delove i tako prouče najosnovnije komponente u prirodi. "Akceleratori čestica", izjavio je Braunel, "od kritične su važnosti za budućnost nauke. Sudaranje čestica je ključ za razumevanje građevinskih blokova univerzuma."

Harvardov *dežurni pesnik*, tihi čovek po imenu Čarls Pret, nije delovao impresionirano. "To meni /vuči", rekao je, "poput prilično neandertalskog pristupu iiiiuuci... poput razbijanja satova da bi se upoznao njihov unutrašnji

iiiiii, miii."

Braunel je ispustio svoju viljušku i izleteo iz sobe.

Znači, CERNje imao akcelerator čestica? mislio je Lengdon, dok se lift spuštao. *Kružna cev za razbijanje čestica.* Pitao se zašto su ga zakopali pod zemlju.

Kada se lift zaustavio, Lengdonu laknu što je osetio čvrsto tlo pod sobom. Ali kada su se vrata otvorila, olakšanje je isparilo. Robert Lengdon se ponovo zatekao u potpuno nepoznatom svetu.

Hodnik se pružao beskrajno u oba smera, levo i desno. Bio je to gladak betonski tunel, dovoljno širok da propusti i najveći kamion. Blistavo osvetljen na mestu na kome su stajali, hodnik je malo dalje nestajao u tami. Vlažan vetar je hujao iz mraka - neprijatan podsetnik da su se nalazili duboko pod zemljom. Lengdon je skoro mogao da oseti težinu zemlje i kamena koja je visila nad njegovom glavom. Na trenutak je ponovo imao devet godina... tama gaje vraćala nazad... nazad u pet sati pritiskajućeg crnila koje gaje još uvek proganjalo. Stiskajući pesnice, oterao je ovo sećanje.

Vitorija je ćutala dok je izlazila iz lifta i zaputila se, ne oklevajući, bez njih, kroz tamu. Fluorescentna svetla su se počela paliti iznad nje da joj osvetle put. Izgledalo je uznemirujuće, kao daje tunel živ, pomislio je Lengdon... i da prati svaki njen korak. Lengdon i Koler su je sledili, pomalo zaostajući. Svetla su se automatski gasila iza njih.

"Ovaj akcelerator čestica", reče Lengdon tiho. "On je ovde negde u ovom tunelu?"

"Eno ga tamo." Koler je pokazao na levu stranu, gde se uglačana, hromirana cev pružala duž zida.

Lengdon osmotri cev, zbunjen. "*To je akcelerator?*" Uređaj uopšte nije izgledao onako kako gaje zamislio. Bio je savršeno ravan, širok oko metar u prečniku i pružao se vodoravno vidljivom dužinom tunela pre nego što je nestajao u mraku. *Više liči na kanalizaciju sutrašnjice*, pomislio je Lengdon. "Mislio sam da su akceleratori čestica *kružnog* oblika."

"Ovaj akcelerator i *jest* kružan", reče Koler. "Izgleda ravan, ali to je optička varka. Obim ovog tunela je toliko velik da je krivina neprimetna - poput Zemljine."

Lengdon je bio zapanjen. *Ovo je krug?* "Ali... mora daje ogroman!"

"VHS je najveća mašina na svetu."

Lengdon je vratio film unazad. Setio se da mu je vozač CERN-a pričao nešto o velikoj mašini pod zemljom. *Ali...*

"Ima preko osam kilometara u prečniku... i dug je dvadeset sedam kilometara."

Lengdon se naglo osvrnu. "Dvadeset sedam kilometara?" Zurio je u direktora, a onda se okrenuo i pogledao u mračni tunel pred sobom. "Ovaj tunel je dugačak dvadeset sedam kilometara? To je... to je preko šesnaest milja!"

Koler klimnu glavom. "Ukopano kao savršeni krug. Prelazi čak u Francusku pre nego što se vrati do ovog mesta. Potpuno ubrzane čestice obilaze cev više od deset hiljada puta u jednoj sekundi pre nego što se sudare." Lengdon oseti slabost u nogama dok je zurio niz zjapeći tunel. "Hoćete da kažete daje CERN iskopao milione tona zemlje samo da bi razbijao malečke čestice?"

Koler slegnu ramenima. "Da bi pronašli istinu, ponekad moramo pomeriti planine."

16

Na stotine kilometara od CERN-a, glas je pucketao iz voki-tokija. "U redu, u hodniku sam."

Tehničar pred video-ekranima pritisnu dugme na svom predajniku. "Tražiš kameru #86. Trebala bi da bude na drugom kraju."

Radio je utonuo u dugu tišinu. Tehničar počeo da se znoji. Konačno, radio je zaškripao.

"Kamera nije ovde", reče glas. "Ali vidim gde je bila postavljena. Neko ju je sigurno skinuo."

Tehničar čujno izdahnu. "Hvala. Sačekaj trenutak, hoćeš li?"

Uzdišući, usmerio je svoju pažnju na blok video-ekrana pred sobom.

Ogromni delovi kompleksa su bili otvoreni za javnost i bežične kamere su nestajale i pre, često ukradene od strane obesnih posetilaca u potrazi za suvenirima. Ali čim bi kamera napustila objekat i izašla iz dometa, signal se gubio, a ekran bi ostao prazan. Tehničar je zbunjeno posmatrao ekran. Kamera #86 je još uvek slala kristalno jasnu sliku.

Ako je kamera ukradena, pitao se, zašto još uvek primamo signal? Naravno, znao je da ima samo jedno objašnjenje. Kamera se nalazila u kompleksu, neko ju je jednostavno pomerio. Ali ko? I zašto?

prvcrpoti-pr; io oWan nFAčr, \irpmp TCnnnrno te nrrlicrnn vnki-tnlo "Trna li nekakvih ostava u tom hodniku? Nekakvih plakara ili mračnih čoškova?"

Glas koji mu je odgovorio zvučao je zbunjeno. "Ne. Zašto?"

Tehničar se namršti. "Nije bitno. Hvala na pomoći." Isključio je voki-toki i napućio usne.

S obzirom na veličinu kamere i činjenicu daje bila bežična, tehničar je znao da je kamera #86 mogla odašiljati sa *bilo kog* mesta unutar dobro čuvanog područja - gusto sabijenog kompleksa od trideset i dve odvojene zgrade u prečniku od pola milje. Jedini trag je bio taj daje kamera izgleda stavljena na neko mračno inesto. To, naravno, nije bilo od velike pomoći. U oblasti

Den Braun

je postojalo bezbroj mračnih lokacija - ostave za održavanje, cevi za grejanje, baštenske kućice, plakari, čak i lavirint podzemnih tunela. Moglo bi potrajati nedeljama dok se kamera #86 ne locira.

Ali to nije trenutno najmanji problem, pomislio je.

Uprkos dilemi koju je postavilo premeštanje kamere, nešto je bilo mnogo problematičnije. Tehničar se zagledao u sliku koju je prenosila nestala kamera. U pitanju je bio nepokretan predmet. Uređaj modernog izgleda, koji nije ličio ni na šta stoje tehničar do tada video. Posmatrao je trepćući elektronski monitor na njegovoj osnovi.

Iako je stražar prošao strogu obuku koja gaje pripremila za stresne situacije, ipak je osetio kako mu se puls ubrzava. Rekao je sebi da ne panici. Moralno je postojati objašnjenje. Predmet je izgledao premali da bi predstavljao ozbiljnu opasnost. Sa druge strane, njegovo prisustvo unutar kompleksa je bilo zabrinjavajuće. U stvari, *veoma* zabrinjavajuće.

Danas od svih dana, pomislio je.

Bezbednost je glavni prioritet za njegovog poslodavca, ali *danas*, više nego bilo kog drugog dana u poslednjih dvanaest godina, bezbednost je bila od najveće važnosti. Tehničar je dugo zurio u predmet i osetio tutnjavu oluje koja se približavala iz daljine.

Onda je, preznojavajući se, pozvao svog pretpostavljenog.

Malo dece može da kaže da se seća dana kada su upoznali svoga oca. ali ! Vitorija Vetra je to mogla. Imala je osam godina i živela je tamo gde je oduvek živela, u *Orfanotrofio di Siena*, katoličkom sirotištu blizu Firence, napuštena od roditelja koje nije nikad upoznala. Toga dana je padala kiša. Opatice su je dva puta pozvale na večeru, ali, kao i uvek, pravila se da ih nije čula. Ležala je napolju u dvorištu, pogleda podignutog ka kišnim kapi- ma... osećajući ih na licu... pokušavajući da pogodi gde će sledeća pasti. Opatice su je ponovo pozvale, preteći da će zapaljenje pluća naterati jedno nepodnošljivo tvrdoglavo dete da bude manje radoznalo o prirodi.

Ne čujem vas, mislila je Vitorija.

Bila je pokisla do gole kože, kada je mladi sveštenik došao po nju. Nije ga poznavala. Bio je nov ovde. Vitorija je čekala daje zgrabi i odvuče unutra. Ali on to nije uradio. Umesto toga je, na njeno čuđenje, legao pored nje, natapajući odoru u bari.

"Kažu da postavljaš mnogo pitanja", rekao je mladić.

Vitorija gaje mrko pogledala. "Je li lo loše?"

Nasmejao se. "Izgleda da su bili u pravu."

"Šta radiš ovde napolju?"

"Isto što i ti... pitam se zašto kiša pada."

"Ja se ne pitam zašto pada! To već znam!"

Sveštenik joj je uputio iznenađen pogled. "Znaš?"

"Sestra Frančeska kaže da su kišne kapi anđeoske suze koje spiraju naše grehe."

"Oh!" rekao je, zvučeći zapanjeno. "To sve objašnjava."

"Nije tačno!" odbrusila je devojčica. "Kiša pada zato što *sve* pada! *Sve* pada! Ne samo kiša!"

Sveštenik se počeošao po glavi, sa zbunjenim izrazom na licu. "Znaš, mlada damo, ti si u pravu. *Uistinu* sve pada. Mora daje to zbog gravitacije."

"Zbog čega?"

■-'<■

Pogledao je u neverici. "Nisi čula za *gravitaciju* ?"

"Ne."

Sveštenik je slegao ramenima tužno. "Šteta. Gravitacija daje odgovor na *mnoga* pitanja."

Vitorija se uspravila. "Staje gravitacija?" zahtevalaje. "Reci mi!"

Sveštenik joj je namignuo. "Šta kažeš da ti ispričam za večerom?"

Mladi sveštenik je bio Leonardo Vetra. Iako je na univerzitetu bio jedan od najboljih studenata fizike, okrenuo se drugom pozivu i završio je bogosloviju. Leonardo i Vitorija su postali veliki prijatelji u usamljenom svetu kaluđerica i propisa. Vitorija je zasmijavala Leonarda, a on ju je uzeo pod svoje, učeći je da se predivne stvari, poput duga i reka mogu objasniti na mnoge načine. Pričao joj je o svetlu, planetarna, zvezdama i celoj prirodi viđenoj očima Boga i nauke. Vitorijin urođeni intelekt i radoznalost su je činili pažljivim učenicom. Leonardo ju je pazio kao ćerku.

Vitorija je takođe bila srećna. Nikada ranije nije upoznala nekoga ko se prema njoj ponašao kao otac. Dok bi svaka druga odrasla osoba odgovarala na njena pitanja packama, Leonardo je provodio sate pokazujući joj knjige. Čak ju je ispitivao o *njenim* idejama. Vitorija se molila da Leonardo ostane sa njom zauvek. Ali jednog dana, njena najgora noćna mora se obistinila. Otac Leonardo joj je rekao da napušta sirotište.

"Selim se u Švajcarsku", rekao je Leonardo. "Dobio sam stipendiju za studije fizike na univerzitetu u Ženevi."

"Fizike?" zaječala je Vitorija. "Mislila sam da voliš *Boga!*"

"I volim ga, veoma. Zato i želim da proučavam njegove uzvišene zakone. Zakoni fizike su platno na kome je Bog naslikao svoje remek-delo."

Vitorija je bila očajna. Ali otac Leonardo je imao još vesti. Rekao je Vitoriji daje pričao sa svojim nadređenima i da su mu rekli da može daje usvoji.

"Da li bi *želega* da te usvojim?" upitao je Leonardo. "Šta znači *usvojiti*?" rekla je Vitorija.